

Podstatu sporu Čaputová - Huliak odhalil už Wernher von Braun

S predsedom ZMOS J. Božikom

Ako bojoval s teroristami Stalin?

Prosím o chvíľu pozornosti

Vážení čitatelia, sme v období koncoročných členských schôdzí a tak vzniká otázka, čo by mali prerokovať?

Keďže máme po XVIII. zjazde SZPB, určite by sme sa mali venovať jeho uzneseniu, programovému zameraniu a zamyslieť sa nad tým, ako ich vo vlastných podmienkach čo najefektívnejšie uvádzať do praktického života každého člena a každej základnej organizácie. Pretože to nám pomôže konsolidovať naše rady, zvýšiť iniciatívu jednotlivcov i základných organizácií a celkovo zvýrazniť našu protifašistickú zásadovosť.

Osobitne veľkú pozornosť si vyžadujú dve neustále aktuálne a navzájom súvisiace témy. Prvou je permanentné zachovávanie vysokej akcieschopnosti všetkých výborov a druhou, s tým súvisiacou, je ich omladzovanie.

Náš zväz je síce trojgeneračný, otázkou však je, či sú trojgeneračné aj naše uznesenia, teda, či vyjadrujú zámery a potreby všetkých nás? Nebolo by dobré, aby boli pre najmladšie členstvo len mentorovaním. Naša mládež, osobitne vedúci klubov mladých priateľov SZPB, už majú dostatočne silné krídla, tak sa nebojme pustiť ich do samostatného letu! Nebojme sa zveriť im zodpovednosť za samostatnú riadiacu prácu.

Verte, že ak sa nám to podarí, tak mladí členovia spopularizujú protifašistické myšlienky všade. Vo svojich rodinách, u predstaviteľov samosprávy a aj medzi svojimi kamarátmi. Prirodzene, nenásilne a jazykom, ktorému rozumie práve ich generácia.

Budú to práve oni, ktorí dajú verejnosti vedieť, že sme tu, že sme stále protifašisticky v strehu a že sme trojgeneračne pripravení brániť všetko vlastnecké a humánne, čo si ľudstvo a naši predkovia dosiaľ vybojovali.

Ďakujem za každý dobrý skutok pre naše Slovensko!

Viliam Longauer, predseda SZPB



Keď sú témy zaujímavé, pozornosť je vždy vysoká.

Príprava oblastných tajomníkov SZPB preukázala, že...

...bola o Zväze a hlavne o ochrane Zväzu!

Ak by som mal povedať, ktoré posolstvo z októbrovej porady oblastných tajomníkov bolo najdôležitejšie, tak by som zaň považoval slová, ktoré vyslovil tajomník SZPB Zdenko Marton, keď za nové vedenie veľmi razantne všetkým oznámil, že „my sme sem neprišli kradnúť“.

Presne rovnakou červenou niťou sa tiahlo aj úvodné vystúpenie predsedu SZPB Viliama Longauera a v podstate aj odborná príprava oblastných tajomníkov pracovníčkami nového partnera, ktorý bude zabezpečovať kompletnú

zväzovú ekonomiku a účtovníctvo. Cieľom vedenia v tejto oblasti je oživenie systému z hľadiska aktuálnych zákonov. No a spôsob, akým to tajomníkom odprezentovali Jana Ševčíková a Gabriela Ilavská presvedčil, že na tomto úseku máme odborníčky, na ktoré sa môžeme v plnej miere spoľahnúť.

Tak ekonomické, ako aj pracovno-právne a personálne otázky boli nastoľované veľmi pragmaticky a zásadovo, dôvod čoho opätovne vyjadril Z. Marton. „Ak niekto nepochopil o čom to je, tak je to o SZPB a hlavne o ochrane SZPB!“

Bolo veľmi príjemné sledovať, že ani oblastným tajomníkom nejde o nič iné. Dokazovali to nielen ich otázky, ale aj vlastné zovšeobecňované skúsenosti.

Vladimír Mikunda

3. výbor VZ OSN schválil rezolúciu o boji s velebením nacizmu

„Za“ dokument hlasovalo 112 štátov, „proti“ bolo 50 a „zdržalo sa“ 14 štátov. SR svojím „zdržaním sa“ potvrdila, že ani voľbami sa v jej protifašistickej politike nič nezmenilo. Náš neslaný-nemastný postoj voči fašizmu a nacizmu pretrváva, verejnoprávna RTVS sa o tomto hlasovaní nezmenila ani vo svojich hlavných správach 3. novembra, keď to už vedel celý svet. Rovnako mlčala TASR i MZV SR.

Rezolúcia odporúča členským štátom OSN prijať opatrenia, vrátane v zákonodarstve a vo vzdelávacej oblasti, aby sa zabránilo prehodnocovaniu dejín a výsledkov 2. sv. vojny a odmietaniu zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov.

Tretí výbor OSN sa už predtým z iniciatívy niektorých západných štátov usiloval vložiť do textu rezolúcie doplnok, že Rusko sa snaží „ospravedlniť“ územnú agresiu pro-

ti Ukrajine predpokladaným cieľom likvidácie neonacizmu“. Doplnok nebol prijatý, pretože zaň hlasovalo len 66 štátov, proti bolo 26 a zdržalo sa 67 štátov. SR ho tiež podporila.

Tie štáty, ktoré boli autormi doplnku, s ním zrejme dúfali, že Moskva sa v tomto roku vzdá nádeje na prijatie rezolúcie proti velebeniu nacizmu a fašizmu a nebude za ňu hlasovať. Toto sa však neudialo.

-r-

Historické rozhodnutie! Súd nad vakcínami proti Covid-19 podľa Norimberského kódexu

Po mnohých peripetiách sa žalobcom podarilo nájsť súd, ktorý bol ochotný súdiť covidových zločincov na základe porušenia Norimberského kódexu. Je to v Kostarike.

Aj v Holandsku sa v novembri chystá súd, ale ten sa opiera o vlastné zákony a nie priamo o Norimberský kódex. Kostarika by však toho mohla odštartovať viac. Ved' norimberský kódex platí aj u nás!!!

Sudca nariadil verejné vypočutie na 9. 11. 2023, keď už bolo toto vydanie uzavreté, preto informácie o ňom prinesieme až nabudúce.

A kto je v „covidovom“ prípade za-

lovaný? Je to štát Kostarika (čiže politici a ďalší zodpovední činitelia) za pokusy na ľuďoch v rozpore s platným Norimberským kódexom.

-r-

Na zamyslenie:

„Moderné vlastenectvo je téma, ku ktorej sa hlásim,“

tvrdí prezidentský kandidát Ivan Korčok. A my, obyčajní štúrovsko-štefánikovo-dubčekovskí vlastenci, sme už nemoderní?

Konečne to niekto povedal na plné ústa

Azda iba slepý nevidí, kolko konfliktov po celom svete rozpútali „mierotvorcovia“ z USA po skončení 2. svetovej vojny. Vždy to však elegantne hodili na iných s odôvodnením akéhosi boja proti terorizmu či nastolovaní demokracie a oslobodenia utláčaných.

Američania boli prví a zatiaľ jediní, ktorí použili proti

ľuďom atómové zbrane, ba vo Vietname aj napalm a chemické zbrane. A čo sa im za to stalo? Nič! Oni si robia svoju vojenskú „mierotvornú“ politiku ďalej, pretože takmer nikto ich za to nekritizuje. A ak aj áno, ťažkú hlavu si z toho nerobia a vo svojej „mierovej“ politike pokračujú ďalej.

Na bezpečnostnej konferencii Fórum Siang-šan v Pekin-



gu kritizoval USA ruský minister obrany S. Šojgu. „Spojené štáty zámerne podkopávajú základy medzinárodnej bezpečnosti a strategickej stability, aby si udržali svoju geopolitickú a strategickú dominanciu,“ povedal. **ereport.sk 30. 10. 2023, krátané**

NATO pozastavuje účasť na Zmluve CFE

Zmluva CFE (O konvenčných ozbrojených silách v Európe) ráta s obmedzením piatich kategórií zbraní a techniky – ide o tanky, bojové obrnené vozidlá, delostrelectvo kalibru nad 100 milimetrov, bojové lietadlá a útočné vrtulníky.

Severoatlantická aliancia to oficiálne oznámila 7. novembra. Reagovala tak na odstúpenie Ruska

od zmluvy, ktoré nadobudlo účinnosť v noci na 7. novembra 2023.

Zmluva, ktorej cieľom bolo vyvážiť konvenčné sily ku koncu studenej vojny, bola podľa Ruska de facto porušená, pretože bývalé sovietske republiky Estónsko, Lotyšsko, Litva a bývalé krajiny Varšavskej zmluvy sa začiatkom 21. storočia stali členmi NATO.

Podľa teraz.sk zo 7. 11. 2023

SwebbTV: „Je to pasca“

Tým, že Švédsko vstúpilo do NATO počas dvoch horúcich konfliktov, chytilo sa do pasce, vyjadrila sa novinárka

Chris Forsne v televízii SwebbTV.

„Švédi spadli do pasce. (...) Sme priamo v prvej línii obrany

alebo v línii napadnutia,“ vyhlásila a dodala, že členstvo Švédska v NATO neupevní mier v Európe, len urobí zo Švédov element boja proti Rusku.

– r –

„Sladká Európa čoskoro zmizne!“

Vyhlásil to podpredseda Rady bezpečnosti RF D. Medvedev, ktorý na sociálnej sieti v kontakte charakterizoval aj súčasný vzťah Ruska a Európy: „Nie sme ani susedia, ale skutoční nepriatelia!“

„Európa sa krvavo a bez anestézie vykastrovala a odmietla energetickú spoluprácu s našim štátom. Bolo to rozbité alebo zmrazené na veľmi dlhý čas, no teraz Amerika, súchajúc si ruky,

odáva Európe svoj skvapalnený zemný plyn za premrštené ceny,“ podtrhol.

Medvedev tiež dodáva, že EÚ sa po hádke s Ruskom prepadá do degradácie, pretože Moskva a Washington sa skôr či neskôr dohodnú, ale Brusel už svoj vplyv znovu nezíska. „Sladká Európa čoskoro zmizne a sny o Európskej únii, ako o jednom z pilierov svetového poriadku, sa rozplynuli ako dym,“ zdôraznil.

Podľa prvnizpravy.cz z 30. 10. 2023

USA sú jediným štátom sveta, ktorý má chemické zbrane

Joe Biden však v máji tohto roka písomne vyhlásil, že Spojené štáty sú pripravené zlikvidovať ich zásoby v jeseni 2023. Deje sa to? Ešte celkom nie, ale do konca jesene im zostáva niečo vyše mesiaca.

„Pracujúc spolu nad dosiahnutím nášho spoločného cieľa, Spojené štáty budú príkladom,“ napísal vtedy. Voči USA je však príkladom Rusko, ktoré pod medzinárodnou kontrolou oficiálne zlikvidovalo svo-

je chemické zbrane už v roku 2017. Navyše v marci 2022 taktiež oficiálne vyzvalo USA, aby si s likvidáciou všetkých svojich chemických zbraní pohli. Američanom totiž vtedy ostalo zlikvidovať asi 3 % z ich chemického arzenálu.

– r –

Turecko nedovolí prísť do Čierneho mora s vojnou

Jeho ministerstvo obrany vyhlásilo, že bude zodpovedne dodržiavať Konvenciu z Mont-

reux a nepustí do Čierneho mora vojenské plavidlá nečiernomorských štátov.

– r –

Čím M. Zacharova rozhorčila USA?

Spojené štáty vyslali Rusku ďalšie ultimátum. Tentoraz Washington požaduje, aby Moskva anulovala rozhodnutie o vytvorení vojenského bloku z latinskoamerických krajín blízko hraníc USA.

Rusko však Bielemu domu dalo jasne najavo, že rozprávať sa s ním z pozície sily je úplne zbytočné. Hovorkyňa ministerstva zahraničia RF Maria Zacharovová odpovedala na ultimátum spôsobom, ktorý vyvolal skutočnú hystériu na americkom ministerstve zahraničia.

Udalosti sa začali rýchlo vyvíjať po tom, ako venezuelský prezident Nicolas Maduro oznámil, že v Latinskej Amerike bude vytvorený vojenský blok na čele s Ruskom. Jeho členmi by sa mali

stať – Venezuela, Brazília, Kuba, Uruguaj a Nikaragua. Navyše, keď Blinken dokončil svoju vyhrážku, členmi nového bloku zachceli byť aj Argentína a Mexiko.

Čo to na Blinkenove vyhrážky povedala Zacharovová? „Ruská federácia neprijíma jazyk ultimát. Washington ich môže predložiť tým, ktorí mu to dovoľia. Opakovane sme Spojeným štátom hovorili o nepripustnosti umiestňovania vojenských blokov blízko hraníc Ruska – ale ako odpoveď sa nám Američania smiali do tváre. Teraz je čas smiať sa do tváre Ameriky.“ A dodala, že odtiaľ bude Rusko „Ameriku držať za chvost“.

Pokrec24.cz, 24. 10. 2023, výňatok

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

■ Úmyselne naplánovaná genocída národov ZSSR

S materiálmi o genocíde sovietskeho národa, spáchanej nemeckými nacistami počas Veľkej vlasteneckej vojny, treba oboznamovať aj verejnosť na Západe, vyhlásila vedúca Centra historickej pamäte pri prezidentovi RF Jelena Malyševa. „Projekt ‘Bez premlčacej lehoty’ právne dokázal úmysly nacistov o vykytovaní sovietskeho národa. Túto pravdu je treba zachovávať a oboznamovať s ňou verejnosť, pričom nielen našu, ale aj západnú,“ vyhlásila 6. novembra 2023 na brífingu v Múzeu víťazstva na počesť 80. výročia oslobodenia Kyjeva od nemeckých nacistických okupantov.

Už dnes je na základe rozhodnutí súdov v 16 regiónoch RF, priznaných za genocídu zlikvidovanie hitlerovcami vyše 4 miliónov civilných sovietskych občanov a vyše 2,9 milióna zajatých červenoarmejcov v rokoch VVV, podtrhla.

Ďalšie sudy sa pripravujú, dva nové už prebiehajú: v Kalininskogradskej a Kurskej oblasti.

Historici dospeli k poznaniu, že počas VVV bolo cieľavedome zavraždených vyše 13,5 milióna civilov (z takmer 27 miliónov všetkých padlých). Z toho bolo cieľavedome zavraždených 7,4 milióna ľudí. V dôsledku krutých podmienok okupačného režimu – hlad, infekčné choroby, nedostupnosť lekárskeho ošetrovania a pod. zomrelo 4,1 milióna ľudí a počas nútených prác v Nemecku zomrelo 2,1 milióna ľudí.

Podľa ria.ru, 6. 11. 2023

■ Pred 85 rokmi si Maďarsko a Poľsko odkrojili takmer štvrtinu zo slovenského územia

Viac ako mesiac po Mnichovskej dohode, na základe ktorej prvá Československá republika (ČSR) prišla o územie s rozlohou 41 098 kilometrov štvorcových, na ktorom žilo 4,879 milióna obyvateľov, bola vo Viedni medzi Maďarskom, Poľskom a ČSR podpísaná Viedenská arbitráž.

Po jej podpise horthyovské Maďarsko okupovalo južné a východné Slovensko a Podkarpatskú Rus a Poliaci zas obsadili niektoré obce na Spiši a Orave.

Druhého novembra uplynulo od podpísania Viedenskej arbitráže 85 rokov.

Na jej základe stratilo Slovensko územie s rozlohou 10 390 štvorcových kilometrov, na ktorom žilo vyše 850 000 obyvateľov. Z nich sa podľa posledného sčítania obyvateľstva z roku 1930 hlásilo vyše pol milióna k maďarskej a takmer tristo tisíc osôb k slovenskej a českej národnosti.

Výsledkom arbitráže pre Slovensko bola strata viac ako dvadsiatich percent územia.

Napalete.sk, 2. 11. 2023, výňatok

■ „Teraz už Európa inak spieva,“

...vyhlásil ruský prezident V. Putin v predvečer Dňa národného zjednotenia pred poslancami Dumy.

„Prekvapuje ma postoj oceánskych činiteľov: oni akože podporujú Židov Izraela, no rukami svojej agentúry z Ukrajiny sa snažia u nás organizovať židovské pogromy. No, neuveriteľné svinstvo! Dokonca ani neviem ako to nazvať. Musí to byť nejaká zvrátenosť vedomia. V skutočnosti je to dôkaz, že oni si sledujú len svoje záujmy a nie záujmy nejakých tretích národov a tretích štátov.“

Kp.ru, 3. 11. 2023, výňatok

■ V Sevastopole vyťahli z mora 6 100 ks starej munície

Ide o muníciu z čias Veľkej vlasteneckej vojny, ktorá sa nachádzala v zálive Gil'zovaja na ploche vyše troch hektárov morského dna.

Cez vojnu tu prebiehali tvrdé boje, uviedol hlava ministerstva pre mimoriadne situácie Aleksandr Kurenkov. Poinformoval, že očisťovacie práce tu prebiehali od konca mája, že medzi nájdenou muníciou boli delostrelecké granáty, mínometné míny, ručné granáty, detonátory sovietskej i nemeckej výroby... a že špecialisti sa potápali vyše 600-krát a že za ostatné tri roky tu bolo zlikvidovaných vyše 12 400 nebezpečných nálezov.

Podľa ria.ru z 5. 11. 2023

■ Nacisti v Kanade? Čoskoro môže byť zverejnený ich tajný zoznam

Kanada diskutuje o odtajnení zoznamu nacistov ukrývajúcich sa v krajine.

Po škandále s vyznamenaním Jaroslava Hunku chce odtajniť zoznam nacistov, ktorí v krajine unikli trestu, píše New York Times.

(Pokračovanie na str. 4)

Čoho sa chceme dožiť?

Dňa 21. októbra 2023 sa v Martine konal Snem Matice slovenskej, na ktorom vystúpil aj predseda SZPB Viliam Longauer.

V príhovore spomenul, že obe naše organizácie „zažili v nedávnom období dôsledky nežičlivosti, obmedzovania a pôsobenia takých síl v našom spoločenskom organizme a medzinárodnom spolunažívaní, ktoré považujeme za blokujúce, nešťastné, ale aj zložité a práve také, ktoré si, naopak, vyžadujú prizývať Maticu, a samozrejme aj bojovníkov proti fašizmu, na riešenie problémov a konfliktov.

Naozaj je nutné, aby sme spoločne protestovali a domáhali sa nápravy a čestných, adekvátnych, rozumných a serióznych podmienok a možností na nutnú angažovanú a najmä nevyhnutnú výchovnú prácu,“ podtrhol a dodal. „Radi by sme sa dožili aj toho, aby sme prekonalí mäteženie v programoch a hodnotách. Aby nám zvrátene nehovorili o tom, že staviame na „panslavizme“, že náš národ je minulosť, že naša zástava je pestrofarebná, ba dokonca, že treba zbrojiť a nie túžiť po mierovom živote a mravnosti.“

Ladislav Skrak



V. Longauer v prvom rade, druhý sprava.

HOSK majú v SZPB nezameniteľné postavenie

Vo štvrtok 26. októbra sa na pozvanie predsedu SZPB stretli predsedovia historických odbojových skupín (chýbal predseda HOSK letcov, bojovníkov v SNP a zahraničí), aby diskutovali o tom, aké sú sféry ich pôsobnosti a ako idú postupovať po XVIII. zjazde SZPB.

Všetci predsedovia sa zhodli na tom, že organizačne zostávajú skupiny v doterajšej

podobe, samé si však zanalyzujú svoj stav a perspektívy.

Počet členov v jednotlivých HOSK k dnešku nie je známy, v roku 2022 sme ešte mali: HOSK partizánov... 165, HOSK vojakov 1. čs. armády... 70 a HOSK väzňov... 68.

Všetci prítomní sa zhodli na potrebe zapojiť do činnosti jednotlivých skupín aj potomkov a sympatizantov tých veteránov, ktorí jednotlivé HOSK charakterom svojho odboja pôvodne založili a reprezentovali.

- r -



Konečne máme za čo bojovať a čo brániť

„Dnešným dňom sa na Slovensku končí vláda politických mimovládok,“ vyhlásil Robert Fico 16. októbra 2023 po podpise koalíciej dohody.

„Ministerstvo zahraničných vecí už nebude hovorcem cudzích záujmov! MZV SR bude hovorcem slovenských záujmov! Bude sa robiť slovenská zahraničná politika, bude sa budovať zdravé vlastenectvo, bude sa posilňovať suvereni-

ta! Opakujem, pri plnom rešpektovaní zahranično-politickej orientácie Slovenska, pretože to je náš životný priestor.

Chcem vám oznámiť, že skončila éra, kedy v tejto krajine vládli mimovládne organizácie, týmto okamihom.“

Zastavenie nadvlády politických mimovládok vo verejnom priestore teda končí. Získajú tým, konečne, patričné postavenie vlastenecké občianske združenia?

- r -

Nová RoK je už funkčná

V utorok 24. októbra sa uskutočnilo prvé zasadnutie novej Rozhodcovskej komisie SZPB, jeho hlavným bodom bola voľba predsedu.

Stal sa ním Jozef Dolník (za OblV SZPB Trnava), podpredsedníčkou Zuzana Lajčaková (za OblV SZPB Trenčín) a tajomníkom Ľubomír Švec (za OblV SZPB L. Mikuláš). Členovia rady sú Mária Cehelská (za OblV SZPB Hu-

menné, neprítomná), Róbert Hnatko (za OblV SZPB Bardejov) a Vladimír Zemko (za OblV SZPB Galanta).

V rozprave, ktorá potom nasledovala, komisia diskutovala o tom ako konať, aby sa Zväz a jeho členovia pohybovali len v rámci Stanov SZPB a čo robiť s „bielymi miestami“, ktoré budú komisiou v stanovách prípadne odhalené.

- r -



Na snímke za vrchostolom predseda SZPB V. Longauer a ďalej zľava: J. Dolník, Ľ. Švec, R. Hnatko, tajomník SZPB Z. Marton, Z. Lajčaková a V. Zemko.

Keď chlap nie je chlap

Slovenské poslankyne Európskeho parlamentu Monika Beňová a aj členka SZPB Katarína Roth Nevedalová (obe Smer-SSD) 17. októbra oznámili, že ukončili svoje členstvo v Skupine progresívnej aliancie socialistov a demokratov v EP (S&D).

Dôvodom tohto kroku je rozhodnutie Strany európskych socialistov (PES) o pozastavení členstva strany Smer-SD. M. Beňová uviedla, že za 20 rokov svojho členstva v politickej skupine S&D nikdy nezažila takú „ostrakizáciu“ a správanie sa europoslankýň a europoslancov tejto frakcie ako za posledné dva týždne. „Spôsob, akým bola minulý týždeň oznámená správa o plánovanom vylúčení Smer-SD z našej politickej sku-

piny, považujem za neakceptovateľný. Udialo sa tak bez toho, aby nás ktokoľvek kompetentný informoval. Z týchto dôvodov sme sa ja – Monika Beňová, po 21 rokoch v Európskom parlamente a v tejto politickej skupine –, a Katarína Roth Nevedalová, po šiestich rokoch v tejto politickej skupine a takmer 20 rokoch v rôznych vedúcich funkciách v strane PES, vzdali členstva v Skupine progresívnej aliancie socialistov a demokratov v EP,“ oznámila Beňová.

Tretí člen slovenskej delegácie vo frakcii S&D Róbert Hajšel (tiež Smer-SD) požiadal PES o čas na rozmyslenie o tom, ako bude ďalej postupovať.

Akú facku ešte potrebuje dostať, aby sa spamätal?

- r -

Viete, že...?

...k téme sporu medzi prezidentkou Z. Čaputovou a kandidátom na ministra životného prostredia R. Huliakom sa už dávno, no tesne pred svojim úmrtím (16. 6. 1977) vyjadril aj nemecko-americký vedec Werner von Braun? Vyslovil totiž zaujímavú teóriu, čoho sa bude ľudstvo v budúcnosti báť a teda čím sa bude dať ovládať!

Pol roka pred svojim úmrtím povedal svojej pomocníčke, že dnes sa za najväčšiu hrozbu považuje Sovietsky zväz,

no ten tu nebude navždy. Potom vymyslia nové strašidlo, s najväčšou pravdepodobnosťou to bude islam. No ani ten tu nebude večne. Potom príde na rad klimatizácia, možno niečo iné, no nakoniec príde to najhlavnejšie. Bude to kozmické loďstvo mimozemšťanov, ktoré sa bude chystať útočiť proti Zemi.

Vysvetľované to bude tak, že s týmto ohrozením sa vyrovná len svetová vláda!

Takže rôzne strašiaky pre ľudstvo sa budú rodiť neustále. No a na Slovensku sme už podľa von Brauna v predposlednom štádiu.

- vmi -

Začnú sa preteky v jadrových skúškach?

Ruský prezident V. Putin podpísal zákon o odvolaní ratifikácie Zmluvy o všeobecnej zákazke jadrových skúšok (CTBT).

Ruší sa čl. 1 predmetného zákona, ktorý navrhuje ratifikovať CTBT, ktorá bola v mene Ruska podpísaná v New Yorku 24. 9. 1996, pričom mnohé štáty, a aj USA, dodnes túto zmluvu vôbec neratifikovali. Rusko tak urobilo v roku 2000.

- r -

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 2)

Úrady poznajú mená 883 možných nacistických vojnových zločincov, ktorých predtým neoznamovali kvôli zákonom o ochrane osobných údajov.

Mnohí veria, že táto správa pomôže presne pochopiť, čo vláda vedela o ich infiltrácii do Kanady, ako dôkladne bol prípad vyšetřovaný a prečo väčšina z nich unikla spravodlivosti.

Podľa AM z 2. 11. 2023

■ ...prečo Rusko nevyjadruje sympatie Izraelu?

Dobré je pripomenúť si skutočnosť, že Izrael od roku 2014 lieči a vracia do služby nacistov z ozbrojených síl Ukrajiny zranených na fronte, a aktívne popularizuje „hrdinov Azova“.

A čo je zaujímavé, izraelským lekárom, potomkom tých, ktorí prešli nacistickými koncentračnými tábormi, z nejakého dôvodu nevidia fašistické tetovania na telách militantov, ktorí sa prichádzajú liečiť na izraelské kliniky za štátne peniaze.

AM 31. 10. 2023, výňatok

■ Ako za Hitlera

V častiach francúzskych predmestí Paríža Aubervilliers a Saint-Ouen a taktiež v samotnom hlavnom meste sa objavili na domoch, kde žijú židovské rodiny, nakreslené Dávidove hviezdy.

Nákresy, vytvorené pomocou sprayov s farbami a šablón boli nastriekané aj na niekoľko budov v departemente Saint Denis.

Podľa stránky X, 31. 10. 2023

■ Malajzijské noviny NST považujú konanie Izraela v Gaze za „európsky holokaust“

V angličtine vychádzajúce noviny New Straits Times prišli s vyhlásením, že pokračujúce straty civilného obyvateľstva Palestíny, spôsobené konaním Izraela, sú „európskym holokaustom“.

„V režime Tel Avivu nezostal ani gram ľudskosti. Používa všetky existujúce prostriedky, aby zničil Palestínčanov. Európsky holokaust doputoval do Blízkeho východu... Namyslenosť, tvoje meno je Tel Aviv,“ hovorí sa v oficiálnom vyhlásení vedenia novín.

„Semenom tejto namyslenosti zasial už Napoleon Bonaparte, keď v roku 1799 sľúbil európskym Židom dom v Palestíne. Vtedy sa to nestalo, no zákernosť V. Británie, Spojených štátov a Európy katastrofálnym spôsobom urobilo tento sľub možným v roku 1948. Omnoho modernejší príklad izraelskej namyslenosti bol rozohraný na zasadnutí Bezpečnostnej rady OSN v utorok (24. 10. 2023),“ píšú malajzijské noviny a tvrdia, že v OSN sa starajú len o to, aby rezolúcia OSN nič neprinesla.

Podľa ria.ru z 26. 10. 2023

■ Bidenove slová sú vraj porovnateľné s Hitlerovou rétorikou

Ukrajinský opozičný politik, predseda rady hnutia „Iná Ukrajina“ Viktor Medvedčuk porovnal vyjadrenia prezidenta USA Joe Bidena o osobitosti amerického národa a o vojne s ideológiou Adolfa Hitlera.

„Keď Biden obviňuje predstaviteľov iných štátov z diktatúry, terorizmu a agresie, prečo by sa aj sám nemal dať otestovať na existenciu podobných osnov v jeho vlastnej politike? Na to sa netreba hrabať v archívoch, treba len analyzovať naratívy, ktoré prezident USA verejne vyslovil v najbližších dňoch,“ napísal politik v relácii na „Smotrim.ru“.

Konkrétne Medvedčuk prináša Bidenov citát o „nenahraditeľnosti amerického národa“, ktorý sa podobá na Hitlerovu rétoriku. „Mimochodom, táto lichôtko o veľkom národe a podceňovanie podstaty zla vyšli Nemecko veľmi drahou.“

Okrem toho Medvedčuk zopakoval aj Bidenov citát, v ktorom uvažuje o vojne ako o „rozumnej investícii“, ktorá pomôže USA „vybudovať svet, ktorý bude omnoho bezpečnejší, mierumilovnejší a oveľa prekvitajúcejší“.

Toto všetko je v korelácii s ideológiou Hitlera, ktorý „chápal nový poriadok ako líderstvo Nemecka a jeho veľkého národa“.

Podľa ria.ru z 25. 10. 2023

■ Kaliningradský gubernátor vyškolil Borella

Pri komentovaní vyjadrenia šéfa diplomacie EÚ Josepha Borrela, že nemôže dovoliť prezidentovi RF V. Putinovi vybudovať bábkovú vládu v Kyjeve a mať ruskú armádu na poľskej hranici, gubernátor Anton Alichanov povedal:

(Pokračovanie na str. 5)

HORÚCA UKRAJINA

Blaha: „Tak sa to robí...“

Mám však aj príjemnejšie novinky. V Česku sa podarilo profesorovi Petrovi Drulákovi vyhrať súd nad Ústavom medzinárodných vzťahov, ktorý ho vyhodil iba preto, že má

iný názor na konflikt na Ukrajine než vládna propaganda. Bravó!

Ukazuje sa, že celý ten americký lynč proti ľuďom, ktorí chcú mier, bol od počiatku pre-

javom totality. Neoliberálni inkvizitóri prehrali!

Aj u nás ľudí vyhazovali z práce za iné názory. Petr Drulák vyhral za nás všetkých. Tak sa to robí, do psej matere, vy fašistické beštie!

Cz24.news z 18. 10. 2023, výňatok

Čo USA pripravili Ukrajine?

Plukovník Douglas Macgregor to vyjadruje dvomi slovami – „vietnamský scenár“.

Vyjadril to v rozhovore pre švajčiarsky časopis Weltwoche. „Ak veci nejdú tak, ako chceme a keď robíme chyby, tak my jednoducho odlietame a odplávame. A ak sa niekto opýta čo bude na Ukrajine, (...) nakoniec sa tam všetko skončí ako

vo Vietname, my jednoducho odídeme,“ povedal.

Bývalý spravodajský dôstojník námornej pechoty USA Scott Ritter je ešte razantnejší. Pre kanál Gegenpol povedal, že „v konflikte zostala len jedna otázka, kedy sa Ukrajina a kolektívny Západ rozhodnú, že nastal čas vzdať sa. Čím dlhšie Ukrajina bojuje, tým viac ľudí stráca,“ podtrhol. –r–

Fico vracia Ukrajine úder

Robert Fico počas predvolebnej kampane vyhlásil, že Slovensko už nepošle „ani náboj“ Ukrajine.

Dramatický posun sa datuje od roku 2009, keď bol Fico premiérom Slovenska a keď sa zastavili toky ruského plynu cez Ukrajinu do krajín EÚ. Odstávka stála slovenskú ekonomiku približne 100 miliónov eur denne, keďže továrne boli nútené zatvoriť.

Zúfalý Fico zavolał Vladi-

mírovi Putinovi, vtedajšiemu ruskému premiérovi, aj ukrajinskej premiérke Julii Tymošenkovej, aby znovu naštartovali plyn.

Dňa 14. januára slovenská delegácia pristála v Kyjeve na stretnutí s ukrajinskou vládou. Ukrajinci ich nechali čakať a čakať a čakať.

Tri hodiny po príchode boli Slováci uvedení na stretnutie, na ktorom boli, na ich prekvapenie, aj novinári. S naštartovaný-

mi kamerami strávila Tymošenková 20 minút nadávaním Ficovi za to, že sa v spore o plyn postavil na stranu Moskvy.

„Bola to absolútne nepríjemná situácia. Fico bol červený od hnevu. Bola to katastrofa,“ povedal vysoký slovenský predstaviteľ pod podmienkou udelenia anonymity.

Slováci potom odleteli do Moskvy, kde ich Putin privítal na ceremonii v kremelskej honosnej sieni sv. Juraja.

Hlavný denník.sk, 20. 10. 2023, výňatok

O štátnom prevrate v Kyjeve...

...hovril na konci 44. týždňa bývalý poradca prezidenta Leonida Kučmu Oleg Soskin.

Súčasná moc Ukrajiny vraj spáchala protiústavný prevrat. Verchovna rada je „rozdrvená“ a frakcie Júlie Timošenkovej a Petra Porošenka sú „posliapané“. V „parlamentno-prezidentskej republike bol nezákonne zavedený vojnový stav“.

Soskin ďalej vysvetľuje, že prebehla „uzurpácia moci“ a prezidentský úrad Ukrajiny nazval protiústavným orgánom. Podľa neho „obyčajná“ kancelária zbavuje občanov Ukrajiny ich práv. Prezidentovi Zelenskému vraj treba vyhlásiť impeachment (ústavnú žalobu), čo sa však nestane, pretože Ukrajina sa stala štátom „stacionárneho banditu“. –r–

Pripravte verejnosť na porážku!

Západné médiá dostali pokyn pripraviť verejnosť na porážku Ukrajiny, vyhlásil bývalý spravodajský dôstojník US Army Scott Ritter pre youtube kanál Danny Haiphong.

„Hlavné médiá dostali pokyn začať prípravu rôznych čitateľov, divákov a poslucháčov na nevyhnutnú porážku (Ukrajiny – pozn. red.). Tie sa snažia vystavať príbeh takým spôsobom, aby stiahli vinu zo Západu. Majú úmysel vy-

mýšľať akékoľvek príčiny, prečo sa nič nepodarilo, no ani jedna nebude spájaná s tým, že je to Západ, kto nezvládol svoju úlohu,“ tvrdí expert.

Pravda je podľa neho taká, že Ukrajina nemohla zvíťaziť od samého počiatku. Teraz, keď sa porážka Ukrajiny stala očividnou, idú preniesť zodpovednosť na médiá, aby „ochránili svojho politického pánička“. –r–

Rusko malo byť obvinené z biologickej diverzie

V auguste-septembri sa vo Lvove s podporou USA konalo podujatie, na ktorom sa previcovala reakcia na provokáciu s nasadením vírusu vtáčej chrípky, aby to ako biologická diverzia, mohlo byť zvalené na Rusko, vyhlá-

sil náčelník vojsk radiačnej, chemickej a biologickej ochrany OS RF genpor. Igor Kirillov.

Konalo sa to „s podporou agentúry USA pre medzinárodný rozvoj a pri spolupráci s národnou lekárskou univerzitou Halického v meste Lvove“. –r–

Na službe v ruskej armáde sú prví Ukrajinci

Do služby ruskej operačne-bojovej taktickej formácie „Kaskad“ vstúpil prvý dobrovoľnícky prápor Bohdana Chmelnického, sformovaný z bývalých príslušníkov OSU. Jeho príslušníci už vykonali vojenskú príslužbu a vydali sa na front.

O začiatku formovania práporu Bohdana Chmelnického z bývalých ukrajinských vojakov, ktorí dobrovoľne zložili zbrane a potom vyjadrili želanie slúžiť v ruských vojskách, ve-

liteľ práporu Andrej Tiščenko informoval RIA Novosti vo februári tohto roku. Poznamenal, že kritériá výberu do práporu sú hlavne morálne a fyzický stav. Okrem toho je každý ukrajinský dobrovoľník preverovaný, či nepáchal vojnové alebo trestné zločiny. Zdôraznil, že kontrakty s dobrovoľníkmi jeho práporu sú podpisované podľa všeobecných podmienok. Čiže oproti ruským „kontraktníkom“ v nich nie je nič osobité. –r–

Dva názory na rezolúciu VZ OSN,...

...vzývajúcu na okamžité a neustále humanitárne prímerie. V piatok 27. októbra „za“ hlasovalo 120 štátov, 14 bolo „proti“ a „zdržalo sa“ 45 štátov.

HAMÁS: „My v Islamskom hnutí odporu vítame rezolúciu VZ OSN vyzývajúcu na okamžité, stále a pokračujúce humanitárne prímerie, ktoré privedie k zastaveniu agresie proti nášmu národu v sektore Gaza.“

Stály predstaviteľ Izraela v OSN: „My všetci sme sa stali svedkami, že v OSN už niet ani gramu legitimacy alebo aktuálnosti. Táto organizácia bola vytvorená s cieľom odvrátenia zverstiev. Di-

vadlo, ktoré sme práve videli, dokazuje, že OSN je stúpencom, žiaľ, nie odvrátenia, ale zabezpečovania ďalších zverstiev.“

Izrael túto rezolúciu s výzvou na zastavenie paľby, odmietol.

A ako hlasovala SR? Zdržala sa. Podľa ministra zahraničia Juraja Blanára v rezolúcii vraj chýbali viaceré dôležité body.

A čo TASR? Keby J. Blanár neprezradil ako hlasovala slovenská diplomacia, TASR by sa opäť správala ako „partizán“. Nič by neprezradila ani keby ju mučili. Veď mlčala o tom po hlasovaní a aj celú sobotu 28. októbra. **V. Mikunda**

Palestína a Izrael: rozbor histórie konfliktu

Teraz sa Izrael stal terčom útoku – netreba hovoriť nič dobré o metódach, ktoré HAMÁS pri útoku použil, a nemôže to povedať žiadny normálny človek. Vražda bezbranných nesmie byť obhájitelná.

Ale Izrael sa počas dlhých desaťročí správal v Palestíne ako klasický okupant a izraelská vrchnosť urobila svoju politiku otvorene rasistickou. Arabi už nie sú v Izraeli ani ľuďmi druhej kategórie, ale až tretej kvality, alebo vôbec neľudia – ako práve vyhlásil (pričom nikto ho nenútil povedať to) izraelský minister obrany, keď dal rozkaz na blokádu Gazy. Čo znamená slovo blokáda netreba vysvetľovať osobitne Rusom, viď. blokáda Leningradu počas 2. sv. vojny, pretože ide presne o takúto blokádu.

Dovoľujeme si tiež povedať hroznú vec: Izra-

el sa dnes nebije o víťazstvo, ale o svoje prežitie ako štátu.

Riešenie situácie však existuje! A bolo počas niekoľkých rokov navrhnuté Ruskom, pričom vymyslené bolo veľmi dávno, hneď po vzniku štátu Izrael: „Dva štáty pre dva národy“ v hraniciach roku 1967, vytýčených OSN, s ktorými súhlasili všetky veľmoci. Palestínsky a židovský štát teda musia spolu podpísať mierovú zmluvu a už nebojovať. Až potom tam na nejaký čas nastane mier.

Ak sa to neurobí, tak Palestínci i ostatní Arabi budú vždy Izrael považovať za okupanta, a Izrael bude mať vždy pocit, že sú nevdáční, neustále mu útočia od chrbta a na podbruško a povstávajú – to by nikdy nemalo koniec.

Slovenskajskra.sk, 13. 10. 2023, výňatok

Izrael má právo, ale aj Palestína má právo!

Izrael má právo brániť sa a Palestína má zase právo na svoj nezávislý štát. Tak, ako to určila rezolúcia OSN.

V minulom Bojovníkovi sme to ukázali aj prakticky, na mapách. A keď sme ho poslali do tlače, vyšla správa o vyjadrení ruského prezidenta, ktoré sa s naším postojom úplne zhodovalo. A neskôr to isté potvrdili politici zo všetkých strán zemegule.

Konkrétne Putin povedal, že „za danej situácie iná alternatíva (ako dvoch nezávislých štátov) jednoducho neexistuje“. A dodal, že vyriešenie tohto konfliktu sa dá len cestou vytvorenia nezávislej Palestíny s hlavným mestom vo východnom Jeruzaleme.

Palestínsky HAMÁS tento postoj okamžite vysoko ocenil. **- r -**

Prečo HAMÁS začal vojnu?

Lídri vojenského krídla palestínskeho hnutia HAMÁS vraj vedú vojnu s Izraelom preto, aby odstránili status quo a vrátili „palestínsku otázku“ na rokovací stôl, pomenávajú noviny New York

Times s odvolávkou sa na lídrov hnutia.

Vojenské konania s Izraelom sú „nevyhnutnou cenou“ za zničenie status quo a otvárajú novú kapitolu v boji s Izraelom. List NYT tvrdí, že lídri HAMÁS dúfajú, že

prebiehajúce boje vyvolajú omnoho trvácnejší konflikt, ktorý ukončí „ilúziu spolunažívania“ Izraela, sektora Gaza a okolitých štátov.

„Dúfam, že vojnový stav s Izraelom bude trvalý na všetkých hraniciach a že arabský svet nás podporí,“ povedal NYT poradca HAMAS Taher al-Nunu. **- r -**

Sionistický think-tank zverejnil plán palestínskej genocídy

V bielej knihe, zverejnenej viac ako týždeň po útoku Hamasu na izraelské vojenské základne a kibuce, predstavil inštitút pre národnú bezpečnosť a sionistickú stratégiu „plán konečného presídlenia a rehabilitácie všetkého obyvateľstva Gazy v Egypte“, ktorú ponúka najnovší izraelský útok na obkľúčenú pobrežnú enklávu.

Dokument bol zverejnený v hebrejčine na webových stránkach organizácie a napísal ho

Amir Weitman, „investičný manažér a hosťujúci výskumník“ inštitútu, ktorý vedie libertariánsku parlamentnú skupinu Likud, vládnucej strany v Izraeli.

Dokument začína poznámkou, že v susednom Egypte je 10 miliónov prázdnych domov, ktoré by mohli byť „okamžité“ obsadené Palestínčanmi. Weitman potom čitateľov ubezpečil, že „udržateľný plán... je správne v súlade s ekonomickými a geopolitickými zá-

ujmami Štátu Izrael, Egypta, Spojených štátov a Saudskej Arábie“.

Weitmanov návrh na etnické čistky odrážajú plány na násilný presun, ktorý v ostatných rokoch presadili bývalí izraelskí predstavitelia, a zároveň ťaží z evakuačných príkazov vydaných izraelskou armádou všetkému civilnému obyvateľstvu severu z pásma Gazy.

Weitmanov zlovestný plán požadoval, aby Izrael kúpil tieto nehnuteľnosti za cenu 5-8 mld. dolárov, čo je 1-1,5 % izraelského HDP. **Zvedavec.news, 30. 10. 2023, výňatok**

Izrael, ako okupujúci štát, nemá právo na sebaobranu!

Je to potvrdené rozhodnutím Medzinárodného súdneho dvora z roku 2004.

S takýmto vyhlásením vystúpil v OSN stály predstaviteľ Ruska Vasilij Nebenzja. Zdôraznil tiež, že Rusko uznáva právo Izraela na zabez-

pečenie svojej bezpečnosti, tá však môže byť zaručená iba vtedy, ak existuje spravodlivé riešenie palestínskeho problému. „Neupierame Izraelu jeho právo bojovať proti terorizmu. Ale bojujte s teroristami a nie s civilmi,“ uviedol. **- r -**

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 4)

„I am deeply sorry to interrupt (je mi ľúto, že prerušujem – pozn. red.)... Tak vyšlo, že my sme tu už od roku 1945“.

V súlade s Postupimskou dohodou, uzavretou na Postupimskej konferencii v roku 1945, severná časť Východného Pruska bola odovzdaná Sovietskemu zväzu. V roku 1946 bola premenovaná na Kaliningradskú oblasť. Dnes je to najzápadnejší región RF, ktorý hraničí na severe a východe s Litvou a na juhu s Poľskom.

Podľa ria.ru z 25. 10. 2023

■ Znesvätili pamätník sovietskych vojakov v Budapešti

Zástupcovia maďarskej krajne pravicovej opozičnej strany Jobbik znesvätili pamätník sovietskych vojakov v Budapešti. Pomník zakryli čiernou fóliou, ktorú však následne odstránili mestské služby. Ruské veľvyslanectvo pre agentúru RIA Novosti uviedlo, že sa v súvislosti s touto provokáciou mieni obrátiť na orgány krajiny. **AM z 22. 10. 2023, výňatok**

■ Hitler na obrazovke pri americkom futbale

Pred zápasom amerického futbalu medzi mužstvami Michigan State Spartans a Michigan Wolverines sa na obrazovke zjavila fotografia Adolfa Hitlera.

Pred zápasom bola divákovi zo strany Národnej asociácie študentského športu (NCAA) položená súťažná otázka, v ktorom štáte sa narodil tento človek. Športový riaditeľ mužstva Michigan State Matt Larson sa za incident ospravedlnil. Vraj za to môže pobočný zdroj. „Hlboko sa ospravedľujeme, pretože on nevyjadruje naše hodnoty,“ povedal. **Podľa CNN, 21. 10. 2023**

■ Seymour Hersh: „Izrael chce premeniť pásmo Gazy na Hirošimu, ale bez použitia jadrových zbraní“

Známy investigatívny novinár Seymour Hersh uviedol, že sily IDF majú v úmysle zničiť Hamas úplným zničením pásma Gazy – tento postoj zastáva aj premiér Netanjahu. Hersh sa odvoláva na izraelské spravodajské zdroje. Mesto Gaza sa má zmeniť na mesto podobné Hirošime – ale bez použitia jadrových zbraní. Na realizáciu tohto plánu má Izrael v úmysle použiť americké navádzané bomby. **AM, 19. 10. 2023, výňatok**

■ Šojgu nariadil vypracovať apeláciu na vydanie bývalého esesáka Hunka Kanadou

Apelácia bude adresovaná Kanade a Interpolu. Ako nacistu treba Jaroslava Hunka súdiť verejne, zdôraznil minister obrany RF Sergej Šojgu.

V ruskom ministerstve obrany okrem toho poukázali na „fakty o bezprostrednej účasti nacistu Hunka na zverstvách voči civilnému sovietskemu obyvateľstvu na území Lvovskej oblasti, čo bolo vtedy územím ZSSR, vrátane genocídy Poliakov a Židov, čo nám dáva všetky práva požadovať jeho vydanie a postavenie pred súd“. Ministerstvo tiež podtrhlo, že ukrývanie sa pred spravodlivosťou nemôže byť opodstatnené nijakými dôvodmi. **Podľa vz.ru z 18. 10. 2023**

■ Sobibor nám pripomína zverstvá nacistov

Minister zahraničných vecí SR Miroslav Wlachovský si vo štvrtok 13. októbra na pietnom podujatí v bývalom nacistickom tábore Sobibor na území Poľska pripomenul 80. výročia vypuknutia povstania židovských väzňov.

Odvaha povstalcov podľa neho prispela k ukončeniu masového vraždenia v Sobibore.

Šéf slovenskej diplomacie pripomenul, že v tomto vyhľadzovacom tábore podľa najnovších výskumov zahynulo najviac slovenských Židov.

Vyhľadzovací tábor Sobibor fungoval medzi rokmi 1942 a 1943. Z najnovšieho výskumu vyplýva, že v ňom zavraždili až 200-tisíc ľudí, vyše 25-tisíc pochádzalo zo Slovenska. **Teraz.sk 13. 10. 2023, výňatok**

■ Nové údaje o obetiach vo Veľkej vlasteneckej vojne

Počet občanov ZSSR, ktorí padli vo Veľkej vlasteneckej vojne, sa doteraz ráta na 26,6 milióna. Toto sa však čoskoro môže zvýšiť o niekoľko stotisíc ľudí v dôsledku zistení nových vyhládávacích expedícií a odkryvania archívov, vyhlá-

(Pokračovanie na str. 12)

Na čo založil primátor Partizánskeho Fond na podporu tematického vzdelávania?

Prezrádza to rozhovor s Jozefom Božikom, ktorý je nielen primátorom Partizánskeho, ale aj predsedom Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Na mimoriadnom sneme v Žiline ste schválili nové stanovky a rozšírenie priorít združenia. Keďže ste aktívnym členom SZPB a čitateľmi Bojovníka sú najmä jeho členovia, zaujímajú nás jedným vaším skúsenosti zo spolupráce s miestnou organizáciou ZO SZPB, ako aj vaše kroky v ďalšom posilňovaní protifašistického postoja ZMOS. S potešením pritom konštatujeme, že na pomoc pri objasňovaní protifašistických dejín je vďaka vám na školách v Partizánskom k dispozícii náš Bojovník, hradený z rozpočtu mesta.

Ako sa vám spolupracuje s miestnou ZO SZPB?

– Mám nadštandardnú spoluprácu. S predsedom Jožkom Mravíkom, podpredsedníčkou Ankou Martinekovou, Gabikou Pribylovou a ďalšími členmi výboru, dovoľm si povedať, sme priatelia. Všetko sú to ľudia, ktorých si vážim a od zvolenia za primátora v decembri 2010 s nimi priebežne spolupracujem. Už v roku 2011 som rozhodol, že oslavy oslobodenia a Výročia SNP nebudú v útrobách mestského úradu za účasti 30-tich ľudí, ktorí sa potom zhromaždia vonku pred úradom a mlčky idú položiť vence k Pamätníku SNP. Povedal som, že v Partizánskom, ako sa patrí na mesto, ktoré má aj vo svojom názve odkaz na zápas proti nemeckému nacizmu a jeho domácim kolaborantom, musia oslavy jednoznačne rezonovať na Námestí SNP.

Podarilo sa mi nadviazať dobrú spoluprácu aj s Ozbrojenými silami SR. A teda aj za účasti vojakov a často i vojenskej techniky sa na námestí zhromažďuje niekoľko stoviek ľudí a spoločne s príhovormi si pripomíname význam SNP, oslobodenia a ukončenia 2. sv. vojny.

Uvedomujeme si dôležitosť neformálneho vzdelávania prostredníctvom pripomínania si významných výročí. Preto už ôsmym rokom oslavy Výročia SNP, Deň víťazstva nad fašizmom a koniec druhej 2. sv. vojny v Európe a oslobodenie Partizánskeho (Baťovian) organizujeme s aktívnym zapojením sa žiakov základných škôl. Popri samotnej účasti na kladení vencov, aj hlavný príhovor s básňou je garantovaný ôsmakmi a deviatakmi základnej školy. Chceme, aby oslavy neboli samoúčelné len pre nás, ktorí máme pred alebo po päťdesiatke a pre starších spoluobčanov, ale aby si to pamätali aj mladší ľudia a najmä deti. Lebo oni v budúcnosti ponosú zodpovednosť za náš štát a aj za mesto Partizánske. Pri našich aktivitách sú vždy prítomní žiaci, ale aj študenti miestnych škôl. S príspevom predsedu našej ZO SZPB a pochopenia študentov, s podporou mesta a Oblastného výboru SZPB Prievidza, bol vytvorený v januári 2022 mimoriadne



Primátor Jozef Božik (3. zľava stojaci) pri stretnutí s priamymi účastníkmi SNP Agnešou Minárovej a Vladimírom Strmeňom (sediaci) počas spomienkových osláv 78. výročia oslobodenia mesta Partizánske. Hore zľava kpt. v. v. Ing. Vladimír Kavický, plk. v. v. Pavol Marko a sprava Ing. Jozef Mravík, predseda ZO SZPB Partizánske.

činnorodý Klub mladých priateľov SZPB takmer s desiatimi členmi, ktorého predsedom sa stal Marek Schön, v tom čase študent gymnázia.

Mojim cieľom je, aby sme spoločne vytvárali premostenie medzi generáciami a zároveň, aby sme učili našich mladších spoluobčanov, aj tých najmladších, že na históriu nemôžu zabúdať.

Lebo je zlé, keď si poslankyňa parlamentu nevie spomenúť koľko má Európska únia členov a keď kandidátka do slovenského parlamentu nepozná dátum vzniku Československej republiky. Uvedomme si, že ak nebudeme poznať históriu, budeme odsúdení na to, aby sme si zlé časy zopakovali.

Aká je vaša osobná vízia rozvíjania protifašistického postoja v ZMOS?

– Pre niekoho to môže byť len formálne gesto, ale zhromaždenie vedúcich predstaviteľov ZMOS na mieste pamätníka SNP v Banskej Bystrici je mimoriadne dôležité. Na oslavy pravidelne chodí delegácia vedenia ZMOS. Budeme v tom pokračovať naďalej. S dôvetkom, že oboznámy kolegovi v ZMOS príkladmi dobrej praxe, ktorú máme my v Partizánskom.

Boli sme totiž prvým mestom, ktoré v roku 2016 iniciovalo, ja som to inicioval, vznik Fondu na podporu tematického vzdelávania. Tento fond je objemom peňazí, ktorý pomáha základným školám organizovať exkurzie tematicky zamerané na rôzne oblasti.

V Partizánskom, vo všeobecne záväznom nariadení, respektíve v zásadách, máme uvedené kam majú smerovať tieto cesty. Sú to cesty do Múzea holokaustu v Sereďi, Múzea SNP v Banskej Bystrici, Osvieňčimu, ale aj do Uhrovcu – rodiska A. Dubčeka a L. Štúra, do Košarísk, v našom prípade do Baťovian – súčasného Partizánskeho...

Chcel by som ukázať aj mojim kolegom, že v každom jednom meste a v každej jednej obci, kde je základná škola, takýto fond môže vzniknúť aj preto, aby uľahčil cestovanie mladým ľuďom a žiakom základných a stredných škôl, aby spoznávali históriu, vedecko technické parky, centrum popularizácie fyziky... Čiže jedna stránka je história a druhá stránka je vedecko technický pokrok. Takéto fondy na podporu tematického vzdelávania na tvári miesta dejinných udalostí, využívajúc génus loci daného miesta, sa dajú úspešne využiť na motiváciu mladých ľudí, ak nie všetkých, tak aspoň časti, aby precítili dejinné udalosti, ktoré boli mimoriadne dôležité na formovanie moderného slovenského národa.

Rozhovor pripravil Vladimír Dobrovič

Ako uvažuje FIR?

Odpoveď na túto a ďalšie otázky hľadáme s prezidentom International Federation of Resistance Fighters (čo je medzinárodná antifašistická organizácia) Vilmósom Hantim.

Takže čím dnes žije FIR?

– Vo vnútri organizácie sledujeme aktivity národných protifašistických organizácií a ak sa dá čo i len trošku pomôcť, ponúkame svoje služby, riešenia, prípadne kontakty.

A ako viete pomôcť?

– V júli naši grécki priatelia vyhlásili, že ich vláda deformuje dejiny. Historické udalosti o bojoch na ostrove Kréta vraj podáva inak, ako sa naozaj udiali. Zaktivizovali sme mládež, ktorá je potomkom pamätníkov týchto historických udalostí a náhľad na túto časť gréckych dejín sa narovnal. Obdivoval som tamojších ľudí ako sa prihlásili k bojovému odkazu svojich predkov.

Iné otázky boli riešené v Bulharsku, kde sa vláda začala odkláňať od protifašistických hodnôt, aké zastáva FIR. Aj tam sa ľudia začali stavať proti tomuto vládnemu trendu.

Ďalším pozitívom je sústredovanie informácií od našich členských organizácií, ich zovšeobecňovanie a spätné informovanie celej FIR. Nakoniec aj tento náš rozhovor do toho patrí.

Červenou niťou celého nášho snaženia je zachovávanie a šírenie protifašistickej pravdy po celej Európe.

Máme však aj praktickejšie skúsenosti. Napr. v lotyšskej Rige sme museli fyzicky chrániť antifašistov, aby im nikto neublížil. Pristávali tam aj nemeckí mládežníci – antifašisti, aj tých tamojší „novodobí lesní bratia“ blokovali a „hádzali im polená pod nohy“.

Podme k vojne na Ukrajine. FIR musí voči nej zaujať nejaké stanovisko.

– Aj vo FIR panujú na ňu rôzne názory. Kým vojny nebolo, chápali sme názory Rusov a viacej sme stáli pri nich. Lebo sme videli, že na Ukrajine prebieha velebenie Banderu a ďalších kolaborantov s nacistami.

Ukrajina, podľa nás, uskutočňovala demokratizáciu svojej spoločnosti zle, lebo sa opiera o krajnú pravicu.

Keď vypukla vojna, bola nastolená otázka – mali Rusi právo riešiť tému ukrajinského banderizmu, zabíjania svojich rodákov na Ukrajine... takto?

– FIR zastáva jednoznačné stanovisko, že všetky vojny sú zlé! My akceptujeme len obranu. Uznávame napr. to, čo robila Červená armáda, pretože to bola obranná vojna. Chytanie sa zbraní nie je v 21. storočí



„Protifašistické hnutie v Európe, to nie je len ľavica, je to aj stred,“ hovorí Vilmós Hanti.

dobrym rozhodnutím. FIR je za diplomatické riešenia.

Ukrajina teda mohla zabíjať svojich vlastných Ukrajincov?

– Samozrejme, že aj toto sme oficiálne odsúdili a naďalej odsudzujeme. Boli sme proti a aj sme proti zabíjaniu občanov ruskej národnosti ukrajinskými úradmi. No a čo sa týka súčasnej vojny, stále zastávame názor – radšej tisíc rokovani, ako jedna vojna.

Existovala iná cesta na zabránenie vrážd vlastných občanov?

– Ja v žiadnom prípade nesúhlasím s vojnou, ale uskutočňované kroky upozorňovali k čomu to smeruje. Na plnej čiare tu skrachovala diplomacia.

Skúsme si odpovedať na otázku – ako sa vojna na Ukrajine začala? Veď začala akoby z idey – poďme zabiť nacistických Ukrajincov!

Situáciu však mohli vyriešiť Istanbulske dohody. Rusi i Ukrajinci ich podpísali, ale Američania a Brit Johnson povedali Kyjevu, že nie, my s tým nesúhlasíme. My vás vyzbrojíme a vy zvíťazíte! Aj na tom je vidieť, že to nie je rusko-ukrajinská vojna, ale proxy vojna Ruska s USA, V. Britániou a v podstate s NATO.

– Veľa ľudí neverilo, že Putin začne vojnu. Chceli, aby sa to vyriešilo mierovo.

Ale ved' Putin avizoval, že zasiahne! Aspoň pre mňa ruský krok nebol veľkým prekvapením.

– Každý veliteľ a vedúci musí vopred vedieť, aké dôsledky bude mať jeho rozhodnutie. Myslím tým to, že nielen na Ukrajine sú fašisti, tí sú aj v iných štátoch a s každým sa nedá viesť vojna.

V každom prípade Putin postúpil inak, ako sme si to predstavovali. Pre mňa a pre FIR je stále základnou odpoveď na otázku – kto túto vojnu začal? Antifašistické hnutie sa stále prikláňa k obetiam.

Vladimír Mikunda



Jozef Božik odovzdáva kyticu pri príležitosti 79. výročia SNP na znak úcty priamej účastníčke SNP Agneše Minárovej.

V každom veku cestovanie obohacuje



Dňa 14. októbra 2023 som sprevádzal členov OZ Vrbovčan na návšteve Vojského múzea vo Svidníku.

Oboznámili sme sa s vojenskými dejinami Slovenska počas 1. a 2. svetovej vojny vo Východných Karpatoch a s priebehom Karpatsko-duklianskej operácie.

Prezreli sme si aj park bojovej techniky a vzdali úctu osloboditeľom pri pamätníku Sovietskej armády vo Svidníku. Blízkosť poľskej hranice sme využili na návštevu mesta Krosno. **Miroslav Prega**



Škoda, že jesennej plánovanej opekačky sa zúčastnilo málo členov ZO SZPB Jána Bulíka Bratislava Petržalka.

Stretli sme sa v areáli bunkra BS-8 Hřbitov v Petržalke, o ktorom sme si vypočuli zaujímavé informácie od nášho člena Ivana Horského, ktorý je tunajším sprievodcom.

Za nami v pozadí sa nachádza vojnový cintorín v Kopčanoch, kde je pochovaných 331 vojakov 1. sv. vojny – 122 československých, 53 maďarských, 51 juhoslovanských, 43 rumunských, 16 rakúskych, 11 talianskych, 11 poľských, traja nemeckí a ostatní sú neznámi. **Lubica Blašková, predsedníčka ZO SZPB**

Po stopách bojovníkov na Dargove

Pri príležitosti 79. výročia Karpatsko-duklianskej operácie a 79. výročia bojov o Dargovský priesmyk sa 14. októbra uskutočnil 2. ročník komentovaného pochodu Po stopách bojovníkov na Dargove.

Akcia bola organizovaná historicko-dokumentačnou komisiou a Klubom mladých priate-

ľov SZPB pri oblastnej organizácii SZPB Trebišov.

Pochodu sa zúčastnilo 21 členov zo základných organizácií Trebišov 1, Trebišov 4, Plechovice, Nižný Žipov a Kuzmice. Sprevádzal nás člen operačnej bádateľskej skupiny, bádateľ a historik Martin Greša z Košíc, ktorému patrí naše veľké poďakovanie za vysoko profesionálny výklad a komentáre počas tohto ročníka. **Alexander Gergely**



Členovia ZO SZPB č. 1 Brezno spoznávajú ďalšie pamätne miesta našich padlých hrdinov. Tentokrát si uctili pamiatku položením kytice v obci Hybe.

Pamätník zaznamenáva mená hrdinov z Hýb, ktorí položili životy počas prvej a druhej svetovej vojny. *Čeť ich pamiatke.*



Na Slovanskom dvore v Aleksinciach pri pamätníku, ktorý pripomína genocídu Slovanov, začatú dňom napadnutia Sovietskeho zväzu, sa prišli pokloniť motorkári zo združenia Noční vlci, pre ktorých táto akcia bola zároveň ukončením ich motosezóny.

K prítomným sa prihovril predseda OZ Slavica Miloš Zverina a spolu s motorkármí položil k pamätníku veniec. Čestnú stráž pri pamätníku držal predseda ZO SZPB Nitra-kraj Slavomír Fijalka.

– SF –

Strelecká súťaž „O Pohár SNP a KDO“



Práve s vedomím a pamäťou na hrdinstvo našich osloboditeľov brali žiaci stropkovských škôl do rúk vzduchovky, aby si zmerali sily v strelbe na terč na 10 metrov.

Hoci nám vyšlo počasie, mladí ľudia si boli plne vedomí o podmienkach – blato, dážď, sneh, mraz – v ktorých museli bojovať naši dedovia a pradedovia za našu slobodu. A to ich motivovalo k vysokej disciplíne a športovým výkonom.

V súťaži družstiev sa na prvých troch miestach umiestnili: 1. ZŠ Mlynská, 2. ZŠ Hrnčiarska I. a 3. ZŠ Konštantínova. Snahu a športového ducha nemožno uprieť ani ostatným súťažiacim, ale víťaz môže byť len jeden. Duch čestného a priateľského súťaženia však ovládol všetkých – strelcov aj rozhodcov a organizátorov.

V rámci súťaže družstiev sme vyhodnotili aj troch najlepších jednotlivcov v poradí: 1. Rebeka Baníková, 2. Boris Alexík a 3. Erik-Oliver Ducár – všetci zo ZŠ Mlynská. Víťazi dostali diplomy,

medaily, víťazné družstvo „Pohár SNP a KDO“ a všetci súťažiaci vecné ceny, ktoré im odovzdal zástupca primátora mesta Stropkov Peter Lehocký.

Dobrá náladu pomohol udržať aj teplý čaj zo škôlky v Bokši a „zakrucanky“ z Pekarne Bokša. Zahanbiť sa nedali ani členovia kultúrnej úderky JDS Stropkov, ktorí, kým porota počítala výsledky, zaspievali niekoľko bojových a ľudových pesničiek. Všetci si v dobrej nálaďe a radosti z výsledkov sľúbili, že na budúci rok sa stretnú vo väčšom počte a možno aj s viacerými disciplínami.

Na záver sa treba poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k vydarenej športovej a spoločenskej akcii. Ďakujeme mestu Stropkov, pekárni Bokša, ŠK Bokša, Coltsun-consult Stropkov, Mariánovi Bujdošovi – iniciátorovi a riaditeľovi súťaže, členom JDS a ZO SZPB kpt. Adolfa Weinholda v Stropkove za rozhodcovskú i zábavnú činnosť, súťažiacim a ich vedúcim za príkladnú disciplínu a športové vystupovanie. **Ján Uhrík**

Čestní ľudia majú mať charakter spoločnosti

Nezabúdajme!

V dňoch 5.–6. septembra naša organizácia zorganizovala spomienkovo-poznávací zájazd na východné Slovensko. V programe bola aj prehliadka leteckého múzea v Košiciach, kde sme mohli vidieť exponáty patriace do zbierky nášho bývalého prezidenta Rudolfa Schustera.

Upútalo nás zaujímavé rozprávanie lektora a príbehy jednotlivých vystavených lietadiel. Potom, v Dargovskom priesmyku v Pietnej sieni slávy, nás očakávali lektori Kultúrneho centra Abov z Košíc, aby nám porozprávali o historických udalostiach v zime 1944 a hlavne v januári 1945, o ťažkých bojoch v priesmyku, o prelomení frontovej línie a o oslobodení Košíc.

Zrekonštruovaný pamätník je venovaný pamiatke 4800 vojakov Červenej armády. Na nemeckej strane padlo 800 vojakov Wehrmachtu. Rozprávanie dopĺňali dokumentárne filmy a výstava artefaktov z vojnového obdobia. Pietnym aktom kladenia venca sme si uctili pamiatku obetí nezmyselnej vojny.

Lenka Kollárová, ZO SZPB Levice, foto Ján Kollár



Večer nás čakala vodná nádrž Zemplínska Šírava, kde sme prenovali. Ľudia z tohto kraja sa k nám správali veľmi srdečne a pohostinne.

Ráno sme sa pokochali krásou Šíravy – slovenského mora a potom sme šli na Ústredný vojenský cintorín Červenej armády v Michalovciach, kde je pochovaných vyše 17000 červenoarmejcov, ktorí padli v okolí Dargova. Na znak úcty a vďaky sme im za mesto Levice položili veniec. Zašli sme aj do Trebišova, kde sme si pozreli miestne pamätihodnosti.

Domov sme sa vracali severným Maďarskom, cestou, lemovanou tokajskými vinicami, cez Miškovec. Z poznávacieho zájazdu sme si priniesli veľa pekných spomienok a zážitkov a hlavne pevné priateľské vzťahy medzi členmi našej organizácie v Želiezovciach, Leviciach, Tlmačoch a Čajkove. Návštevu pietnych miest sme prejavili úctou všetkým, ktorí obetovali svoje životy za náš život v mieri.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa pričínili o úspešný zájazd. Mestu Levice, a hlavne primátorovi Jánovi Krtíkovi, za finančný príspevok na dopravu.

Veríme pronárodnej vláde

Odbojári Oblastnej organizácie SZPB Michalovce oslávili 79. výročie KDO priamo v srdci odohrávania sa bojov pred 79 rokmi. A to v spolupráci s čestnou strážou OS SR položením venca pri pamätníku hrdinov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Po krátkom programe, v ktorom odzneli hymny Poľska, Českej republiky a Slovenska sa prihovorili predstavitelia MO SR a verejnej správy. Nás všetkých doslova pobúrilo, že ani jednému z nich sa „nepodarilo“ privítať predsedu SZPB nie tobôž mu dať možnosť vystúpiť s príhovorom. Presne také časy sme zažili za 3,5-ročnej vlády Matoviča, Hege- ra, Ódora a ich vojvoduca Naďa.

Po ukončení tejto frašky sme položili veniec vo Svidníku k soche Hrdinu ZSSR a Hrdinu ČSSR armádneho generála Ludvíka Svobodu a odovzdali sme ocenenie Pamätný list a vecný dar predsedovi SZPB Viliamovi Longauerovi, dlhoročnému riaditeľovi Svidníckeho vojenského múzea Jozefovi Rodákovi a členovi ZO SZPB Michalovce Martinovi Fedorkovi. Všetkým pri príležitosti 79. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie a tiež pri príležitosti ich životných jubileí.

Následne sme všetci (52) spoločne, z okresov

Sobrance a Michalovce, pri asistencii čestnej stráže OS SR, položili veniec k pamätníku na cintoríne padlých vojakov Červenej armády vo Svidníku.

Na záver sme si spoločne s delegáciou ÚR SZPB a Oblastnou organizáciou SZPB Prešov zaspievali bojovú pieseň Aleksandrovcov, ktorá dávala bojujúcim vojskám silu a odvahu.

Účasť na tomto pietnom akte sa nám podarilo uskutočniť vďaka výdatnej finančnej pomoci a schváleného projektu zastupiteľstvom a primátorom mesta Michalovce.

Poučenie pre budúcnosť

Na vlastnom tele sme zacítili, že keď vláda a štátna správa, ako organizátor týchto výročí, zabudne na tých, ktorí sa starajú, aby pamätníky protifašistického odboja boli vždy živé, tak takú vládu nám netreba! Veríme, že pri pronárodnej vláde SR, ktorá vzišla z ostatných volieb, budú oslavy 80. výročia SNP, oslobodenia prvej obce súčasnej SR i Dňa hrdinov KDO oslavené s patričnou úctou.

Nezabúdajme a vážme si, že naše pamätné dni sú oslavou mieru a nie vojny!!!

Marián Lukáč, tajomník OblV SZPB Michalovce



Spomienkové podujatia

Členovia Klubu mladých priateľov SZPB z Partizánskeho Marek Schön a Matúš Hlocký potešili svojimi nie prvými aktivitami a pripravili s plnou dôstojnosťou výstavu pod názvom „POVSTALECKÉ ŽENY.“



Organizátori a účastníci výstavy zo ZO SZPB Partizánske (zlava J. Mravík, M. Hlocký, V. Štefáková, M. Hudečeková, A. Martineková, M. Schön, G. Pribilová).

Dňa 5. 9. 2023 bola otvorená výstava v Radničnej kaplnke v Trnave. Predseda klubu Marek Schön v úvodnom príhovore k účastníkom v spojitosti so Slovenským národným povstaním zdôvodnil potrebu vyzdvihnúť ženy, matky, devy a viac o nich písať, hovoriť o ich hrdinstvách, pretože neraz zabúdame práve na odvážne bojovníčky, hrdinky a ich odvážne činy. Marek s Matúšom Hlockým sa vzájomne dopĺňali a dodali, že „v Slovenskom národnom povstaní neboli len hrdinské skutky vojakov a partizánov. Na povstaní proti nemeckým okupačným vojskám aktívne participovalo aj civilné obyva-

Vzácná návšteva v Spišskej

Primátor Peter Zibura spolu s predsedníčkou ZO SZPB Danielou Linekovou a členmi SZPB privítali na Mestskom úrade v Spišskej Belej kapitána vo výslužbe Vladimíra Strmeňa.

Je to jeden z posledných žijúcich priamych účastníkov SNP, slovenský vojnový veterán ocenený mnohými vojenskými a civilnými vyznamenaniami. Práve tohto roku mu prezidentka Zuzana Čaputová pri príležitosti 30. výročia vzniku SR udelila štátne vyznamenanie „Rad Ľudovíta Štúra II. triedy“.

Vo svojich 95 rokoch je kapitán vo výslužbe Vladimír Strmeň vždy pozitívne naladený a pamäť mu dobre slúži. Pútavé sprostredkovanie svojich zážitkov z obdobia protifašistických bojov tlmochil prítomným „ráno sme nevedeli, či sa dožijeme večera, a večer sme nevedeli, či sa dožijeme rána.“ spomína na SNP Vladimír Strmeň, hudobník, ktorý v čase SNP vymenil trúbku za pušku a šiel bojovať do prvej línie. Mal vtedy 16 rokov. Zažil neuveriteľné veci, situáciu, keď Nemci upaľovali plameňometmi jeho druhov a keď sa ani vo vojenskej nemocnici pri liečení z úrazu nemohol cítiť bezpečne. Spoločnosť mu robili plukovník vo výslužbe a prezident Únie vojnových veteránov SR Pavol Marko a podplukovník vo vý-

Partizánske

Dňa 7. októbra 2023 lo pravidelné podujatie

Tohto roku nás do sú- náš predseda Jozef Matiš družstiev z rôznych častí „náš“ partizánsky guláš.

Ušlo sa nám aj oceneniu pretože sme do neho ned- dy, nakoľko sme vedeli, mi, aby si všetci pochutili

telstvo, vrátane žien, o- často nepočúť. Zúčastní- pomáhali ošetrovať ran- ňou v rukách boli aj pria- jov. Ich príbehy však sp- chádzajú. Práve preto j- projekt „Povstalecké ž- študentom, širokému ok-

Treba dodať za účasti- de sa historikom a kron- kej historickej dobe za- dej bojovníčky, ale aj ka- dej udalosti. Veď sú to ž- vo svojom okolí hrdinky- Helena Grznárová, Ruž- vian (terajšie Partizáns- lová, Anna Jakobová, E- a Katarína Chuťková, I- Litvajová... Sú to len nie- venovaná výstava Povst-

Prítomní členovia ZO- ho na čele s predsedom- Kancelárie verejného o- drou Stachovou a ďalší- tov, ako organizátorov- níctvom výstavy je zá- diť a priblížiť príbehy- a všetkých žien, ktoré- postavili za svoje ideály- vlasti. Mnohé mená zná- stratené v histórii.

Ženy v SNP patrili k- mnohé z nich sa však u-

službe Dušan Mlyнарčí- menul prítomným histó- červeného vlčieho maku, ku aj Únia vojnových vet- Vojnoví veteráni prvý- symbol vojnovým obetia- lienka, použiť kvet maku- z básne kanadského lek- Flámskych poliach – In F- vojnovým chirurgom.

Mimoriadne zle zná- vojakov na fronte. Písa- lo vyrovnáť sa s ťažbou



nsky guláš z Liptova

sa v L. Mikuláší kona-
ie „Mikulášsky kotlík“.

čaje prvý krát prihlásil
. Celkom sa zúčastnilo 8
í mesta a my sme varili

„Za najjemnejší guláš“,

ali žiadne štipľavé prís-
že prídu aj rodiny s deť-
i. Samozrejme, že na do-

chutenie sme všetko mali pri sebe a každý si mo-
hol guláš aj prichutiť.

Atmosféra bola príjemná, nechýbali vzájomné
ochutnávky. Niektorí pridali aj jelenie mäso, niektorí
zase huby. Dobré padli aj domáce koláčiky, klobá-
sky a tradičný chlieb s masťou a cibuľou.

Jednoducho, bola to vydarená akcia.

Naše družstvo bolo v zložení: predseda Jozef
Matis, Jarmila Mišurová, Mária Holušová a kroni-
kár a fotograf Janko Chrapčiak. **Mária Holušová**

tia k SNP nekončia

ktorých odvahe až tak
ovali sa ilegálnej práce,
ených a mnohé so zbra-
nými účastníkmi bo-
polu s nimi pomaly od-
je nám cťou predstaviv-
ny“ verejnosti, žiakom,
ruhu obyvateľov.“

íkov, že nie vždy a vša-
níkárom podarilo v ťaž-
znamenat príbehy kaž-
ždého bojovníka a kaž-
náme, neznáme ženy, no
y, bojovníčky, ako napr.
ena Herbríková z Baťo-
ke), ďalej Edita Hanz-
lena Hlubocká, Margita
Helena Volanská, Elena
ktoré z mien, ktorým je
alecké ženy.

SO SZPB z Partizánske-
m organizácie, vedúcou
ochrancu práv Alexan-
mi ocenili úsilie studen-
a aj preto, že prostred-
ujem a cieľ zhromaž-
matiek, dcér, manželiek
sa v neľahkých časoch
y a za budúcnosť svojej
me, neznáme sú celkom

ok odvážnym hrdinkám,
ž nikdy nevrátili k svo-

kej Belej

ok. Pavol Marko pripo-
riuri a význam symbolu
ktorý má vo svojom zna-
čéránov SR.

rát prijali červený mak za
m už v roku 1920. Myš-
u ako symbol, pochádza
ára Johna McCrea „Na
landers Fields“, ktorý bol

smrť a útrapy ranených
nie poézie mu pomáha-
vojny a ľudským utrpe-

jim blízkym, lebo padli v boji. Mladí študenti sa
rozhodli vyhľadať v archívoch po celom Sloven-
sku, ale i v Česku dobové fotografie, historické
spomienky, aby sme si všetci zapamätali odvahu
žien – bojovníčok, a ich odkaz si neustále pripo-
mínali. Rozhodli sa osudy týchto žien spracovať
vo forme výstavy.

Výstava pokračovala i v ďalších mestách Nit-
rianskeho a Trenčianskeho kraja.

Z Trnavy bola výstava najskôr presunutá na
východ krajiny do partizánskej obce Tokajík
v okrese Stropkov. Bude tu pripomínať masa-
ker, keď tu nacisti v polovici novembra 1944
rozstrelili 32 mužov a následne obec vypálili.

Jozef Miravík, predseda ZO SZPB Partizánske



V popredí vedúca Kancelárie verejného ochran-
cu práv Alexandra Stachová.

ním, ktoré vnímal veľmi intenzívne. Červená farba
kvetu symbolizuje krv preliatu na bojiskách vojen
a často ho vidáme na spomienkových ceremóniách
v mnohých demokratických krajinách.

11. november je Medzinárodný deň vojnových
veteránov, je to deň, kedy si pripomíname ukonče-
nie prvej svetovej vojny. Tento symbol vojnových
veteránov mala trojica hrdo pripnutý na hrudi.

Po milom prijatí v obradnej sieni mesta už smer-
ovala návšteva na besedu so žiakmi Základnej školy
M.R. Štefánika. Práve vďaka učiteľkám tejto školy
B. Gotzmannovej a P. Džerengovej bola zorganiz-
vaná táto zaujímavá akcia.

Ďakujeme za hodnotný vzdelávací prínos.

Jana Neupauerová



Nová Pamätná izba SNP vo Vernári

**Pri príležitosti 79. výročia
SNP bola v priestoroch obec-
ného úradu vo Vernári otvorená nová Pamätná izba SNP.**

V obci bola už niekoľko ro-
kov pamätná izba SNP v nevy-
hovujúcich priestoroch bývalej
základnej školy. ZO SZPB sa
preto s vedením obce rozhodla
zriadiť novú pamätnú izbu SNP.

Starosta Ondrej Ondruš na-
vrhol vhodný priestor priamo
v budove obecného úradu. Čle-
novia ZO SZPB vo Vernári na
čele s predsedom Milanom Pe-
trigáčom sa podieľali na prípra-
ve samotnej miestnosti, ktorú
vymaľovali a zabezpečili inšta-
lačný materiál. Preniesli a ošet-
rili fotodokumentáciu, písom-
nosti, významy a rôzne
artefakty z pôvodnej pamätnej
izby. Informačné panely o prie-
behu SNP v obci a jej okolí pri-
pravil predseda HDK pri OblV

SZPB v Poprade Marcel Ma-
niak. Vyhotovené boli v grafic-
kom štúdiu a tlačiarni v Poprade.

Pamätná izba SNP nebu-
de slúžiť iba domácim obyva-
teľom, ale najmä návštevní-
kom obce a turistom. Neváhaj-
te preto a navštívte partizánsku
obec Vernár, kde okrem novo-

zriadenej pamätnej izby môže-
te vidieť aj pamätník padlým
občanom, spoločný hrob pad-
lých povstalcov, pamätný dom
SNP (budova školy) a pamätné
miesta bojov SNP v okolí obce
– Vernársku tiesňavu, Kolvač
a partizánsky bunker v lokalite
Hronková. **- MM -**



Stretnutie na cintoríne

**Zišli sme sa na mieste, kde
leží 17 682 padlých voja-
kov sovietskej armády, ktorí
v rokoch 1944–1945 oslob-
dzovali našu vlasť od nemeč-
kých nacistov.**

Na internetových stránkach
denne hľadajú potomkovia zo
všetkých republík bývalého So-
vietskeho zväzu svojich dedov,
nevedia kde padol. Väčšinou sa
ich vedomosti končia pri ozná-
mení z ich ministerstiev – upo-
vedením – že padol v Česko-
slovensku, kde bojoval, v ktorom
fronte bol pridelený.

V roku 2020 bol Cintorín
Červenej armády vo Zvolene
rekonštruovaný a pribudli mra-
morové tabule s menami do-
siaľ neznámych padlých, ktorí
sú pochovaní v spoločných
hrobách. Nikto nie je zabudnu-
tý a preto sme sa ozvali hľada-
júcim potomkom, že sme našli
ich dedov. Poslali nám fotogra-
fie, ktoré sme zarámovali a pri-
lepili pod zoznam padlých hrdi-
nov. Fotografie pred odhalením
boli prikryté bielym plátnom,
po odhalení a krátkej spomien-
ke o ich živote a boji boli po-
ložené k fotografiám kvety, pre-
viazané georgievskou stužkou.

**Takto sme odhalili fotografie
týmto vojakom:**

Hrdina Sovietskeho zväzu
Šervan Adijatovič Gizatov –
veliteľ čaty streleckého pluku
– gardový poručík. Narodil sa
1. 9. 1904 v dedine Mukranovo
v Orenburskej oblasti. V roku
1944 bojoval na území súčasné-
ho Slovenska. Padol 30. decem-
bra 1944 v obci Kosyhovce.



ho deda, ktorý padol 6. marca
1945 pri Banskej Štiavnici.

Túto spomienkovú akciu pri-
pravila predsedníčka ZO SZPB
Zlatý Potok vo Zvolene Viera
Nociarová. Slávnostného aktu
sa zúčastnili predseda Oblastnej
organizácie SZPB vo Zvolene
Miroslav Náhlik, tajomník Ob-
lastnej organizácie SZPB Ján
Kašica. Pravoslávny farár otec
Marek (Marek Ignáčik) sa po-
modlil za padlých hrdinov, po-
chovaných na tomto cintoríne.

Slávnosti sa zúčastnili členovia
ZO SZPB Zlatý Potok Zvolen
a Pliešovce.
Slávnosť bude zdokumento-
vaná na DVD, ktoré pošleme
aj potomkom do Ruska, Bielo-
ruska a na Ukrajinu. **- VN -**

Pietna spomienka pri pamätníku v Kremničke

„Tu mŕkvo strážime rok slávny, meruštvrtý
Odkazom dýchame krvavou touto pôdou...“

Týmito slovami začína epítaf Andreja Plávku napísaný na Pamätníku obetiam fašizmu v Kremničke pri B. Bystrici, autorom ktorého je architekt Dušan Jurkovič, doplnený symbolickou Menorou autora Juraja Arieh Fatrana.

V pondelok 6. novembra, za prítomnosti podpredsedu BBSK a poslanca NR SR Romana Malatinského, primátora mesta Jána Noska, predsedu SZPB Viliama Longauera, predstaviteľa Židovskej náboženskej obce na Slovensku Jarolíma Wolta, predsedu ObIV SZPB v B. Bystrici Jána Pacea a zástupcov Múzea SNP Viery Kováčovej a Jozefa Gibalu si aj tento rok pripomenuli členovia banskobystrickej oblastnej organizácie SZPB, spolu so žiakmi ZŠ SNP a Gymnázia Mikuláša Kováča, udalosti v Kremničke v rokoch 1944–1945, kedy sa konali masové popravy rasovo prenasledovaných, zajatých povstaleckých vojakov a partizánov, ako aj občanov prevažne z okolia Banskej Bystrice, ktorí v časoch SNP napomáhali protifašistickému odboju.

Primátor Ján Nosko účastníkov oboznámil s udalosťami odohrávajúcimi sa v priestoroch Kremničky. Masové popravy vykonávané vojakmi nacistickej jednotky Einsatzkommando 14 v spolupráci s príslušníkmi POHG sa uskutočnili v dobe od 5. 11. 1944 do 17. 3. 1945. Celkom bolo v šiestich masových hroboch pochovaných až 747 obetí, z toho 211 žien a 58 detí vo veku do 14 rokov. Najmladšou obeťou bol ešte len šesťtýždňový chlapec.

Krutosť a obľudnosť vrahov dokumentuje fakt, že väčšina detských obetí nezomrela v dôsledku strelných poranení, ale udusená. Najväčší počet obetí, vyše 450, tvorili židovskí občania, ale medzi obeťami boli aj Rómovia, ako aj príslušníci iných európskych národov zajatých Nemcami počas SNP.

Pri exhumácii obetí sa našli aj telá významných osobností spoločenského života, napr. literárna historička Alžbeta Göllnerová-Gwerková, lekárka Alžbeta Ferencová, či známa protifašistická bojovníčka Chaviva Reiková.

Báseň mladého autora Marcela Páleša – „Slovo, ktorým mierime“ predniesla študentka Gymnázia Mikuláša Kováča v B. Bystrici Natália Wilimová. Po nej členka Predsedníctva ObIV SZPB B. Bystrica Milena Váchová prečítala návrh vyhlásenia účastníkov pietneho spomienkového zhromaždenia. Jeho plné znenie je na www.szpb.sk

Na záver pietnej spomienky položili prítomní žiaci a študenti kamienky na hroby tých popravených, ktorých nebolo možné identifikovať a spia svoj večný sen pod Pamätníkom obetiam fašizmu v Kremničke.

Štefan Horváth, podpredseda ObIV SZPB v B. Bystrici



Náučno-poznávacie zájazd do Žiliny a Strečna

Kedže v tomto roku MO SR neposkytlo SZPB autobus na oslavy 79. výročia KDO a na vlastný dvojdňový zájazd s ubytovaním vo Svidníku nemal ObIV SZPB Trenčín prostriedky a účastnícky poplatok by bol pre záujemcov veľmi vysoký, prijalo oblastné predsedníctvo rozhodnutie umožniť svojim základným organizáciám účasť na zájazde po stopách bojov v okolí Žiliny.

Program zájazdu, ktorý sa uskutočnil 26. októbra, spracoval predseda ZO SZPB generála Goliana Trenčín I Miroslav Ondráš. Jeho cieľom bola pieta na cintoríne vojakov Červenej armády v Žiline-Bôriku a následne pri mohyle Francúzov padlých v SNP na vršku Zvonica pod hradom Strečno.

Predseda ZO SZPB TN-1 požiadal o spoluprácu predsedu HDK ÚR SZPB Juraja Drotára, aby účastníkom zájazdu poskytol výklad na cintoríne padlých vojakov Červenej armády v Žiline-Bôriku a aj pri mohyle francúz-

ských partizánov, ktorí padli po vyhlásení SNP v bojoch pod Strečnom.

Na vojenskom cintoríne sovietskych vojakov na Bôriku je pochovaných 1907 červenoarmejcov, ktorí padli počas oslobodzovania severného Slovenska na Liptove, Orave a v okresoch Bytča, Považská Bystrica a Žilina.

Vďaka spolupráci s ruským veľvyslanectvom sa v rokoch 2016, 2017 a 2018 podarilo podľa frontových dokumentov zistiť mená všetkých vojakov Červenej armády pochovaných na tomto vojenskom cintoríne. Dnes

sú vyryté na dvoch veľkoplošných pamätných tabuliach, ktoré boli odhalené v roku 2018.

Účastníci zájazdu sa poklonili aj padlým francúzskym partizánom pri mohyle na vršku Zvonica (Strečno). Pod pamätníkom sa nachádza krypta, v ktorej sú uložené telesné pozostatky 24 francúzskych partizánov, ktorí prišli o život v bojoch o Strečniansku tiesňavu proti nemeckej armáde.

Hlboko si vážime obeť bojovníkov, ktorí položili svoje životy za našu slobodu.

ObIV SZPB Trenčín



Výstup na horu Minčol po partizánskych chodníkoch

Za mrazivého jesenného počasia sa 18. októbra 2023 vybrali dve skupiny žiakov základných škôl z Kyjova a Čirča po partizánskych chodníkoch na najvyššiu horu Čergovského pohoria Minčol (1137 n. m), kde operovali partizánske oddiely Čapajev, Klement Gottwald, Alexander Nevský a ďalšie menšie partizánske zoskupenia.

Výstup odštartovali v Kyjove predseda ObIV SZPB Václav Homišan

a starosta obce Kyjov Milan Dirga. Hviezdicovým pochodom z obcí Kyjov a Čirč si žiaci pripomenuli ťažké bojové akcie úžasných ľudí, ktorí neváhali v nebezpečných situáciách proti fašistom položiť aj svoj život za krajšiu a lepší zajtrajšok.

Obe skupiny sa na vrchole stretli pred obedom, kde predseda ZO SZPB v Kyjove Milan Hric topograficky zorientoval žiakov odkiaľ je vidieť do okresov Stará Ľubovňa, Bardejov a Sa-

binov. Potom pripomenul život partizánov v tomto okolí. O činnosti partizánov v období rokov 1944–1945 žiakom rozpovedal zástupca riaditeľa ZŠ v Čirči Ľuboš Čauko.

Nakoniec si účastníci výstupu v družnej besede a pri vatre opiekli špekáčky a slaninku, zoznámili sa s taktikou vedenia partizánskeho boja v časoch SNP. Celú akciu zorganizoval člen ObIV SZPB Milan Hric. Úspešnej akcie sa zúčastnilo 60 žiakov a 9 učiteľov. – VH –



Znova sme odmenili študentov zájazdom na Duklu

ZO SZPB Košice-Juh v spolupráci s MČ-Košice Nad jazerom a MČ-Juh organizujú od roku 2017 pre študentov stredných škôl prednášky a besedy, na ktorých ich obšírne oboznámujú o historických súvislostiach pred 2. sv. vojnou, o nástupe fašizmu a nacizmu, o vzniku Slovenskej krajiny, Slovenského štátu a vojnovnej Slovenskej republiky, partizánskeho hnutia, o oslobodení Slovenska, o historickom odkaze protifašistického odboja a jeho význame pre súčasnosť.

Pre najaktívnejších študentov z Obchodnej akadémie z MČ Košice Nad jazerom a Hotelovej akadémie z MČ Košice-Juh sme z príležitosti 79. výročia Dňa hrdinov KDO zorganizovali tematický zájazd na Duklu. Okrem študentov sa ho zúčastnili aj sprevádzajúci pedagó-

govia a členovia ZO SZPB Košice-Juh. S programom účastníkov zájazdu oboznámil predseda výboru ZO SZPB Košice-Juh Dušan Rybanský. So zaujímavosťami počas cesty oboznamoval študentov riaditeľ Obchodnej akadémie Michal Potoma.

Študenti si v rámci zájazdu prezreli pamätník na Dukle, kde ich s históriou bojov oboznámil predseda Rady HOSK Mirko Liba. Položením kytice kvetov si uctili padlých bojovníkov v boji proti fašizmu za naše oslobodenie. Účastníci zájazdu navštívili aj múzeum vo vyhladkovej veži, s podrobným výkladom o vojenských operáciách na Dukle a nádherným výhľadom na okolie. Tak tiež si pozreli expozíciu vojenského historického múzea vo Svidníku so zaujímavými informáciami od sprievodcu. Na spiatocnej ceste sa zastavili v údo-

lí smrti a pozreli si vystavené tanky. Študenti, ako aj ostatní účastníci, boli so zájazdom veľmi spokojní. Odnášali si množstvo zaujímavých zážitkov k čomu prispelo aj veľmi príjemné počasie.

Organizátorov obzvlášť potešil ďakovný list riaditeľky Hotelovej akadémie Jaroslavy Mamčakovej, v ktorom vyslovila veľké poďakovanie ZO SZPB Košice-Juh za pútavú exkurziu na Duklu aj s nádejou na pokračovanie spolupráce v nasledujúcom období. Je prínosom pre študentov vo vzťahu k poznaniu dejín Slovenska a celkovo k histórii.

Poďakovanie za účasť, ako aj za úspešný priebeh zájazdu, patrí členom výboru ZO SZPB Košice-Juh, riaditeľovi OA M. Potomovi, ako aj MČ Košice Nad jazerom a jej starostke Lenke Kovačevičovej, ktorá na zájazd schválila finančný príspevok.

Dušan Rybanský

Pocta rodákovi

Väčšia časť bibliografických údajov o osobe Petra Kubíka, rodáka z obce Lubela v predhorí Nízkyh Tatier, bola zverejnená na web-stránke novín antifašistov Bojovník v kategórii Antifašisti v zahraničí v článku „Interbrigadista a partizánsky veliteľ“, od Martina Krna 6. januára 2022.

Ťažký osud zavial Petra Kubíka na robotu do francúzskych baní, no tam sa Peter tak ľavicovo vyprofiloval, až bol vypovedaný z krajiny ako nežiaduca osoba. Na podnet KSČ bol vyslaný na štúdium do Moskvy, kde sa spolu s ďalšími študentmi prihlásil do bojov v občianskej vojne v Španielsku (1936–1939).

Po porážke republikánov fašistickými frankistami sa pokúšal vrátiť do Československa cez územie Francúzska, kde bol zatknutý.

Z Francúzska bol pod vplyvom jeho porážky hitlerovským Nemeckom repatriovaný na Slovensko, no keďže aj tu bol na neho vydaný zatykač, musel sa skrývať. Na jar 1944, spolu s niekoľkými rodákmi, sa pridá k organizačnému jadrú partizánskych oddielov v Nízkyh Tatrách.

Po vypuknutí SNP sa ako jeden z veliteľov brigády kpt. Jána Nálepku zúčastnil bojov na povstaleckom fronte. Osudným sa mu stali slávne boje pri Trnavej Hore, konkrétne pri obci Kľačany. Pri mínometnom ostreľovaní tu 44-ročný rodák z Liptova Peter Kubík zahynul.

My naozaj nezabúdame

Práve uvedený článok Martina Krna akceleroval dlhodobú snahu členov ZO SZPB v Lubeli získať ďalšie informácie o okolnostiach smrti Petra Kubíka a jeho spolubojovníkov. Preto sme sa 1. septembra vydali do Trnavej Hory.

Išli sme mu nielen vzdať úctu, ale aj doplniť si informácie. Pa-

novala medzi nami určitá skepsa, ktorú zapríčinilo zrušenie pamätnej izby Petra Kubíka v Trnavej Hore počas „nežnej“ eufórie v roku 1989. Ani signály o devastácii pamätníka padlým bojovníkom SNP v tejto obci v predchádzajúcich troch desaťročiach nedávali dôvod k optimizmu.

Presvedčili sme sa však, že starosta Pavel Kravec, spolu s poslancami obecného zastupiteľstva, si za jednu z priorit určili uvedenie pamätníka a jeho bezprostredného okolia do stavu, ktorý je adekvátny jeho významu. Na vlastné oči sme sa presvedčili, že rozhodujúca časť rekonštrukčných a udržiavacích prác už bola vykonaná.

Priamo v Kľačanoch sa nám nepotvrdili ani obavy, že len ťažko získame nové informácie o posledných dňoch a hodinách života Petra Kubíka. Výklad a sprievod, realizovaný profesionálnym historikom a miestnym lokálpatriotom Jurajom Valentom, nám doplnil množstvo faktov.

Zopár konkrétností

Prvú tretinu októbra 1944 v okolí Trnavej Hory a Kľačian nám historik Valent priblížil na základe svojho archívneho bádania a svedeckých výpovedí miestnych občanov, pamätníkov, takto: „Dňa 10. októbra 1944 hlavné údolie Hrona smerom na Zvolen a Banskú Bystricu bránila pred postupom nemeckých jednotiek 2. čs. paradestná brigáda v ZSSR pod velením plk. Vla-



Členovia ZO SZPB Lubela pri pamätníku Petra Kubíka a jeho spolubojovníkov v Trnavej Hore – Kľačanoch.

dimíra Prikryla. Svahy a pahorky na ľavom brehu rieky smerom na Kremnicu boli vytýčené ako operačný priestor partizánskej brigády kpt. Jána Nálepku. Jej veliteľom bol rtm. Michal Sečanský, jeden z elitných výsadkárov paradestnej brigády.

Rovnako, ako v predchádzajúce dni, aj v noci z 9. na 10. októbra, Peter Kubík zišiel z lesov so spolubojovníkmi nad obcou Kľačany sledovať aktivitu nemeckých vojsk na ceste v údolí Ihráčskeho potoka, ktorá je jednou z komunikácií spájajúcich údolie Hrona s Kremnicou.

Východné svahy údolia od Kremnice na juh k Trnavej Hore mali obsadené partizáni Sečanského (Nálepkovci) a protíahlé, západné úbočia doliny, boli už pod kontrolou nemeckých jednotiek.

Keďže front v údolí Hrona už niekoľko dní stagnoval, obom stranám to umožnilo spoznať potenciál protivníka a presúvať svoje sily.

Nálepkovci vedeli, že hlavné nemecké jednotky, kontrolujúce údolie, sú sústredené v osade Kuricovci asi päťsto metrov západne od cestnej komunikácie v údolí a asi tisícpäťsto metrov severozápadne od Kľačian. To bola dostatočná vzdialenosť na to, aby z prieskumu

v údolí potoka vracajúci sa partizáni boli ráno mimo dosahu účinnej strelby ručných zbraní.

Nevedeli však, že toho dňa vstúpili do týchto konštantných podmienok dva neočakávané faktory, ktoré mali pre partizánov fatálne následky. Deň predtým, 9. októbra, Nemci, aby posilnili možnosti prelomenia obrany povstalcov v údolí Hrona, rozmiestnili na obsadených vyvýšeninách mínometné čaty, ktorými boli posilnené aj ich pešie jednotky v osade Kuricovci.

Keď sa 10. októbra ranné hmlý rozplynuli, partizáni odpočívajúci na jednej z usadlostí znervózneli, no vedomí si vzdialenosti deliacej ich od nemeckých jednotiek a ich zbraní, vykročili k návratu odkrytým terénom.

Prisunutú nemeckú mínomety však vykonali svoje dielo. Črepinou prvej míny bola do brucha ranená ošetrovateľka známa pod menom „Mariena“. Kubík, ako znalec bojiska už zo Španielska musel vedieť, že ak je mínomet zastreľaný na určitý cieľ a ten nemení svoju polohu, ďalšia mína zasiahne to isté miesto. Napriek tomu sa ponáhľal pomôcť ranenej. Druhá mína ukončila život oboch a aj ďalšieho spolubojovníka.“

Prečo niet istoty o hrobe P. Kubíka?

Telá padlých boli do Kľačian dovezené na volskom záprahu a následný pohreb bol opäť terčom nemeckého ostreľovania. Partizáni boli preto pochovaní až v nočných hodinách a vzhľadom na bezpečnosť, neboli ich hroby a neskôr aj hroby ďalších povstalcov, označené menami.

Preto sú dnes len nepriame indicie, v ktorom zo šiestich hrobov na cintoríne v Kľačanoch je pochovaný antifašista z Lubele, poručík interbrigád španielskych republikánov a jeden z veliteľov oddielov brigády kpt. Jána Nálepku v SNP.

Ďalší výskum a bádanie historikov je zamerané práve na verifikáciu predpokladu, že lubelský rodák, hrdina Peter Kubík, je v rade vojnových hrobov pochovaný úplne vpravo.

Dodatok autora

Konzumná spoločnosť, plne koncentrovaná na súčasnosť a „užívanie si“, nás utvrdzuje v presvedčení, že zaoberať sa minulosťou je zbytočné, pretože ju nemožno zmeniť. Táto pravda má však svoje pokračovanie v myšlienke, že nepoznať, nepoučiť sa z minulosti, znamená stratiť budúcnosť!

Stanislav Morong

Prežila masaker na Suchom Potoku

86-ročná Marta Belková, rodená Múková (nar. 28. 5. 1937) nikdy nezabudne na hrozné ráno 21. októbra 1944. Spomienky na vraždu siedmich ľudí ju sprevádzajú celý život.



Marta Belková v dnešných časoch.

V rámci nemeckej generálnej ofenzívy proti SNP, keď Nemci spolu s maďarskými vojakmi postupovali od Rimavskej Soboty potláčať Povstanie, Martin starý Ondrej Múka pobalil potrebnú domácnosť a odviezol ju s rodičmi z obce Kociha k sebe na samotu Suchý Potok. No Nemci prišli aj tam.

V to októbrové ráno (jeden z nich hovoril plynule po slovensky) všetkých vyhnali z domov na dvor a mužov oddelili od žien s deťmi. „Mamička ma držala na rukách a ten vojak s namierenou puškou jej povedal, že ak majú peniaze, môžu sa vykúpiť. Moja

starká Mária Múková mala peňaženku zavesenú na krku, mala v nej všetky peniaze a aj obrúčku s retiazkou. Tak mu ju dala. Nemec si ju dal do vrečka a nariadil ženám s deťmi ísť do domu,“ spomína dnes pani Marta.

Keď boli dnu, počuli strelbu. To vo dvore pred humnom Nemci strelali ľudí. No starká, hneď ako vošli do domu, ich vyviedla dru-

hými dverami a za domom utekali do lesa. Vzápätí vybuchol nejaký granát v dome a z okien sa valil dym. Takže nie peniaze Nemcovi, ale predvídavosť a rozhodnosť Martinej starkej ich zachránila.

„Ako dlho sme išli lesom, to už neviem povedať. Spomínam si len, že sme nocovali pri Utekáči a šli sme horami až pod vrch Vepor a v osade Čremošné sme sa uchýlili u maminých rodičov – Koniarovcov.

Od tej doby mám traumu zo strelby. Veľmi som sa bála. Ku koncu vojny pri jednej z razií som sa skrýla v maštali pod býka. Nemecký vojak, keď videl ako som sa triasla, vytiahol fotku, na ktorej boli jeho deti a ukazoval mi ju. Tak som sa upokojila a vyšla som von. Vtedy nám nič neurobili,“ rozpráva pani Marta a pridáva aj povojnové spomienky.

„Po vojne sme sa vrátili domov

na Kocihu a ja som tu začala chodiť do školy. Učil nás učiteľ Selčan. Práve on ako prvý popísal tragédiu v Suchom Potoku.

V roku 2014 Marta Belková odovdela a od tých čias býva v Rimavskej Sobotě. „Samozrejme, že aktívne pracujem v SZPB, vo zväze žien a aj v klube dôchodcov,“ zdôveruje sa.

Na záver dodávam, že na 80-

tku jej rimavskosobotský primátor Jozef Šimko udelil cenu primátora mesta.

Záver

Tragédiu v osade Suchý Potok pripomína v obci Kociha pamätník pod lipou pred evanjelickým kostolom. Chce sa veriť, že mementom bude aj pre nasledujúce generácie.

Jozef Pupala



Spomienka na vojnové časy. Sedemročná Marta Belková vpravo dole.

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Dokončenie zo str. 5)

sil pre RIA Novosti vedecký riaditeľ Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Michail Mjagkov.

„Počas vojnových rokov zahynulo okolo 18 miliónov civilov ZSSR, celkovo sme spolu s padlými stratili 26,6 milióna ľudí. Ide o údaj, ktorý vychádza z databázy Centrálného vojenského archívu, Mimoriadnej štátnej komisie a rôznych demografických štúdií 1990-tych rokov.

Tento počet sa neustále spresňuje pri každej vyhľadávacej expedícii a nových dokumentoch, ktoré sa nájdu v archívoch. Podľa mňa, celkový počet môže narásť ešte o niekoľko stovák tisíc,“ povedal Mjagkov.

Bezprostredne počas vojny nebolo možné viesť systematizovaný počet padlých a údaj o 18 miliónoch civilov bol len kompromisom, zakladajúcim sa na demografickom výskume obyvateľstva ZSSR do a po vojne. Za roky vojny vraj nemeckí nacisti vytvorili na územiach Nemecka, Poľska a okupovaných častiach ZSSR vyše 14 tisíc koncentračných táborov a ich filiálok. Celkovo cez ne prešlo 18 miliónov ľudí, z ktorých 11 miliónov bolo zlikvidovaných v plynových komorách, postrieľaných a obesených. Navyše cez vojnu bolo 5 miliónov Sovietov nahnaných do Nemecka na otrocké práce, pričom domov sa z nich vrátilo len 2,5 milióna a okolo 2 milióny tam zahynuli.

AM 13. 10. 2023, výňatok

■ Nemecko dlhuje ČR (ČSR) 14 biliónov korún za vojnové reparácie. Prečo ich vláda nevymáha?

V Paríži bol 21. 12. 1945 reparačným výborom, zloženým z víťazov 2. sv. vojny, uznaný reparačný nárok za škody, spôsobené druhou svetovou vojnou vo výške 306 miliárd predvojnových korún československých. Vtedy bol kurz vtedajších 1 000 Kčs za trójsku uncu. Čo je potvrdené aj archívom ČNB. Dnes by to bolo 9,5 tisíc ton zlata a prepočítaním na súčasný kurz zlata a českej koruny to činí zhruba 14 biliónov korún.

Spolková republika Nemecko v roku 1990 ústami svojho vtedajšieho ministra zahraničných vecí Hansa Dietricha Genschera tento reparačný nárok uznala. Prečo k tomuto vysporiadaniu dodnes nedošlo?

Paralelne.cz, 7. 9. 2023

■ Falzifikácia bombardovania beží v Japonsku naplno

Japonské vedenie, snažiac sa USA lichotiť, vyhýba sa verejných spomienok, že to boli Američania, ktorí zhodili atómové bomby na mestá Hirošima a Nagasaki, vyhlásil tajomník Rady bezpečnosti RF Nikolaj Patrušev.

„Falzifikátori dejín cynicky presvedčajú Japoncov, že agresorom bolo Rusko a Američania k nim prišli ako záchrancovia. Hlavne sa však falzifikuje fakt, že to boli oni, kto v jadrovom plameni spálil stovky tisíc civilných japonských občanov,“ povedal Patrušev v Magadane na porade o bezpečnosti Ďalekého východu Ruska.

Podľa ria.ru z 22. 8. 2023

■ Kaliningradský súd objavil dôkazy genocídy národov ZSSR v nemeckej dobovej tlači

Len Nemci môžu žiť na okupovaných územiach ZSSR, ostatní musia byť zlikvidovaní – také vyhlásenie bolo uverejnené v nemeckej tlači v roku 1942, výňatok článku ktorého prečítala vo štvrtok 9. 11. 2023 sudkyňa Kaliningradského oblastného súdu Jelena Čašina.

„Našou úlohou nie je hermetizovať východ, ale naučiť nemečtinu a nemecké zákony, a dosiahnuť toho, aby na východe žili len ľudia nemeckej germánskej krvi,“ prečítala text článku sudkyňa a pridala k tomu aj dokumenty Generálneho plánu Ost, ktorý sa stal širokým programom upevnenia nadvlády nacistického Nemecka vo východnej Európe. Plán kalkuloval s núteným vystaňovaním z okupovaných oblastí ZSSR do 85 percent obyvateľov.

Súd okrem toho preštudoval rôzne direktívy a rôzne dokumenty, podľa ktorých sú Slovania neplnohodnotným národom a ich existenciu ospravedlňuje len dôvod, že sú predurčení slúžiť nemeckej rase.

Súd v Kaliningradskej oblasti je už 17. v súčasných časoch, ktorý odsúdil genocídu sovietskych občanov nacistami a ich kolaborantmi.

Podľa ria.ru z 9. 11. 2023

HISTÓRIA ZNÁMA AJ NEZNÁMA

Politická atómovka práve vybuchla: Podvod pri odovzdaní Krymu do zostavy USSR bol odhalený!

Prezídium Najvyššieho sovietu ZSSR sa pri odovzdaní Krymu do zostavy RSFSR do zostavy USSR odvolávalo na dokument, ktorý vôbec neexistoval a neexistuje, oznámil RIA Novosti spolupredseda špeciálnej pracovnej skupiny, predseda výboru pre zákonodarstvo Krymského parlamentu Sergej Trofimov.

Už predtým pracovná skupina dokončila formuláciu otázky pre Ústavný súd RF o súlade Ústavy ZSSR s odovzdaním polostrova Ukrajinu 26. apríla 1954. „Vo svojom náleze Prezídium Najvyššieho sovietu ZSSR stanovuje schváliť spoločné stanovisko prezidií najvyšších sovietskych RSFSR a USSR o odovzdaní Krymskej oblasti, avšak takýto dokument nikdy neexistoval,“ uviedol Trofimov.

Počas štúdia archívov pracovná skupina vraj našla spoločné stanovisko prezidií najvyšších sovietskych dvoch republík. „Existovali samostatné uznesenia prezidií republík, ktoré boli rôzne formou i obsahom, no spoločné stanovisko nebolo prijaté,“ podtrhol poslanec.

Najvyšší soviety ZSSR, podľa neho, neprijímal uznesenie o odovzdaní Krymu, neschválil nové hranice republík, schválil len výnos svojho prezidia, ktorý sa vo svojej podstate odvoláva na neexistujúci akt a rozhodnutia, prijaté mimo kompetencií prezidií najvyšších sovietskych dvoch republík, čo bolo porušením všetkých ústavných procedúr.

Trofimov tiež podtrhol, že pri odovzdaní Krymu do zostavy USSR bol najhrubším spôsobom narušený právny základ všetkých troch ústav: ZSSR, RSFSR a USSR. Okrem toho neboli dodržané administratívno-hospodárske procedúry a zaregistrované záruky práv Krymčanov.

Konkrétne sa malo pri odovzdaní polostrova najskôr uskutočniť referendum v rámci RSFSR, čo však nebolo urobené, nikto sa nepýtal obyvateľov republiky na ich názor.

„V Ústave RSFSR bolo stanovisko, ktoré jasne určovalo, že územie RSFSR nemôže byť zmenené bez súhlasu samotnej RSFSR. Ani najvyššie or-

gány RSFSR teda nemali na odovzdávanie územia žiadne plnomocenstvá a ani kompetencie na prijímanie takýchto samostatných rozhodnutí. Taká norma v ústave (RSFSR) neexistuje!“ zdôraznil Trofimov.

Vyplýva z toho, že táto otázka sa nemohla posudzovať dokonca ani na úrovni Najvyššieho sovietu RSFSR. „Toto právo mal iba národ (občania) RSFSR. Preto sa malo konať referendum, preto Krym nebol ani jeden deň právne a na základe zákona v zostave USSR,“ zdôraznil poslanec Sergej Trofimov.

Zaujímavým je aj jeho konštatovanie, že aj USSR mala uskutočniť svoje referendum o pripojení Krymu k svojmu územiu, čo sa taktiež neurobilo.

„Po uskutočnení referend a po potvrdení ich výsledkov mali nasledovať apelácie na Najvyšší soviety ZSSR, ktorý mohol prijať rozhodnutie o potvrdení zmeny hraníc medzi zväzovými republikami, lenže ani jedna z týchto procedúr sa neudiala,“ dodal J. Trofimov.

Záver

Z nálezu Komisie vidieť, že marcové referendum na Kryme v roku 2014 nebolo vôbec potrebné, nakoľko Krym bol de jure stále ruským územím a nikdy sa ukrajinským územím nestal. Výsledok referenda o pripojení Krymu k Rusku tento fakt len potvrdil. Za pripojenie totiž zahlasovalo 96,77 % a za pripojenie Sevastopolu k Rusku 95,6 % voličov.

Vladimír Mikunda podľa správy RIA Novosti zo dňa 23. 9. 2023



Krym nebol ukrajinským ani deň!

Ako bojoval proti teroristom Stalin?

V roku 1935 po vražde sovietskeho rukojemníka v Libanone agenti KGB kastrovali synovca lídra Hizballáhu.

Odrezané orgány poslali únoscom spolu so zoznamom príbuzných teroristov. Ostatní rukojemníci boli v momente prepustení.

- r -

Povstalecká obec Štrba je v zozname vypálených obcí

Pri príležitosti 79. výročia SNP bola v parku pri pamätníku inštalovaná nová informačná tabuľa o oslobodení obce počas 2. svetovej vojny a o vzniku pamätníka Smútiaca mať.



Pred pamätníkom bol zároveň zasadený strom – okrasná smutná vrbica, ktorá symbolizuje tragickú udalosť zo septembra 1944 v Štrbe.

Tento rok boli na základe podnetu a žiadosti predsedu HDK pri ObčV SZPB v Poprade Marcela Maniaka do oficiálneho zoznamu vypálených obcí na Slovensku zapísané aj tri obce z okresu Poprad. Sú to obce Liptovská Teplička, Štrba a Vikartovce. Žiadosti adresované Múzeu SNP v Banskej Bystrici poslali aj samotné obce.

Priebeh udalostí počas SNP v týchto obciach spracoval Marcel Maniak na základe informácií v obecných kronikách, v archívnych dokumentoch a spísaných svedeckých výpovedí. V žiadosti obce sa uvádza: „Obec Štrba bola 4. septembra 1944 čiastočne vypálená za pomoc partizánom počas povstaleckých bojov. Nemci ostrelovali dolný koniec obce a delostreleckou a mímometnou paľbou zapálili 5 domov aj s hospodárskymi budovami a 19 stodôl. Následkom tohto požiaru zahynuli manželia Tepličkí a následne boli v obci Nemcami zastrelení dvaja miestni a jeden obyvateľ susednej obce. Ďalších 6 obyvateľov bolo zranených. Za účasť v SNP bola v roku 1964 obci udelená Pamätná medaila k 20. výročiu SNP a ďalšie ocenenia.“

- mmm -

Prečo sa o Prochote píše menej ako o Ostrom Grúni alebo Klaku?

Mnoho ľudí na Slovensku ani netuší, kde sa táto vojnou ťažko skúšaná obec nachádza. Je pod Vtáčnikom v okrese Žiar nad Hronom s milými a pracovitými obyvateľmi, no napriek tomu sa v minulosti stala trňom v oku nacistickým okupantom za pomoc príslušníkom partizánskych oddielov, ktoré sídlili v pohorí Vtáčnik.

V zimných mesiacoch 1944-45 priamo v obci sídlil štáb partizánskej brigády kapitána Jána Nálepku, v decembri 1944 tu mal sídlo aj štáb partizánskej jednotky Ernsta Thälmana.

Do oblasti Vtáčnika smerovali časté protipartizánske akcie. Na základe svedeckých výpovedí a dôkazov sa zistilo, že ukrutnosti a zverstvá spáchala protipartizánska jednotka Edelweiss v spolupráci s jednotkami POHG.

Prvýkrát vtrhli fašisti do Prochota v ranných hodinách 4. januára 1945. Zastreli tu piatich partizánov, zapálili niekoľko rodinných domov a celú obec vyrabovali. Z obce odviekli 42 občanov a 12 partizánov, ktorých odovzdali Sicherheitsdienstu v Kremnici. Tam boli niekoľko týždňov beštiálne mučení a 2. februára 1945 v Kremnici zavraždení. Z odvečených ľudí sa domov nevrátili traja.

Dňa 21. januára 1945 Edelweiss zorganizovala druhý prepád obce. A potom prišiel 18. ma-

rec a s ním ďalšie hrôzy. Rozzúrení Nemci vtedy tretíkrát vtrhli v noci do spiacej dediny. Vypálili v nej 140 domov, 120 hospodárskych stavísk úplne a 15 domov a 100 hospodárskych stavísk čiastočne.

Aby sa na tieto zverstvá nemeckého nacizmu nikdy nezabudlo, bol po vojne vybudovaný na kopci nad dedinou krásny pamätník, na ktorom sú zvečnené mená zlikvidovaných občanov a mená padlých partizánov. Ďalší pamätník, venovaný pamiatke SNP, je vybudovaný neďaleko obecného úradu.

Na miestnom cintoríne sa nachádza hrob s pamätnou tabuľou, kde sú pochovaní piati partizáni, ktorých nemeckí vrahovia zastreli počas prvého prepádu 4. januára 1945.

Členovia ZO SZPB Nitra-kraj, ktorej som tiež členom, každoročne chodíme na tieto miesta pokloniť sa všetkým statočným ľuďom, ktorí položili svoje životy v neútočnom a ťažkom boji proti fašizmu a nacizmu.

Nesmierna vďaka za starostlivosť o pamätníky a pamiatku na udalosti, ktoré sa tam udiali počas SNP a 2. sv. vojny, ktoré sú zachytené na vystavených dokumentoch na obecnom úrade, patrí starostke Martine Rozenbergerovej a všetkým Prochotanom, ktorí sa príkladne starajú, aby sa nikdy nezabudlo na to, čo sa tu odohralo pred 78 rokmi.

Slavomír Fijalka, predseda ZO SZPB Nitra – kraj

Povstalecká nemocnica v Duschekovom ústave v Dobšinej

Jedným z najdôležitejších výsledkov odboja v rožňavskom okrese bolo zriadenie povstaleckej poľnej nemocnice v meste Dobšiná.

Keď bol okres nemeckým útokom na Telgárt odrezaný od oslobodeného územia, vznikla otázka, čo robiť s chorými a ranenými? Prvý krok urobila delegácia zo Slavošoviec, keď rokováním so SNR dosiahla zriadenie nemocnice pre okres. Zriadená bola v Duschekovom ústave (terajší Detský domov).

Riaditeľ meštianskej školy, záložný dôstojník intendantie Jozef Pavlík, mal v hospodárskych veciach skúsenosti a preto sa prihlásil za hospodárskeho správcu a vzal si na starosť vedenie nemocnice. Na prácu v nej získal učiteľky Gabrielu a Magdalénu Kuchenovú, Katarínu Mečiarovú, sociálnu sestru (?) Slabejovú, rehoľné sestry Červeného kríža.

Keď miestnym rozhlasom oznámili zriadenie nemocnice, ľudia to pochopili a do Duschekovho ústavu začali nosiť bielizeň, šatstvo, periny, ba aj potraviny. Časť nemocničného zariadenia a liekov doviezli na nákladnom aute vojaci z jednotky z Gemerskej Polomy, koncom septembra aj zo železničnej stanice v Hnilci. Uviazli tam totiž dva vagóny, ktoré mali ísť pôvodne na západné Slovensko.

Obyvatelia Dobšinej mali veľký záujem o zriadenie tejto nemocnice a každý pomáhal v rámci svojich možností bez rozdielu národností a spoločenského postavenia.

V okrese Rožňava sa do zbierok zapojili obce

Gemerská Poloma, Rejdová, Ochtiná, Rochovce, Betliar, Vyšná Slaná, Čierna Lehota. Neskôr sa pripojili ďalšie. Zozbieraná bielizeň a naturálie mali hodnotu 120 tisíc korún.

Obyvatelia boli na svoju nemocnicu veľmi hrdí, právom v nej videli svoje dielo. Vedeli oceniť jej význam, lebo v minulosti museli chodiť s chorými do Levoče alebo do Spišskej Soboty.

Neďaleko nemocnice, v úbočí, bol asi 200 metrový protiletecký kryt, ktorý vybudovali ešte za slovenského štátu.

V nemocnici bolo 53 postelí a tri oddelenia – chirurgické, interné a infekčné. Pracovalo tu päť lekárov. Celkovo nemocnica poskytla pomoc 250 povstaleckým vojakom.

Veľké problémy boli so stravovaním. Okres bol totiž odrezaný od okolitých miest, čiže nedalo sa privážať. Dobrovoľné sestry sa stravovali doma a služby vykonávali bezplatne.

Povstalecká nemocnica pomohla aj 16. októbra 1944, keď havarovalo lietadlo, prevážajúce na Slovensko zbrane a vojakov 2. čs. paradasantnej brigády v ZSSR. Na palube bolo 21 vojakov, z ktorých sa zachránili len dvaja.

Pred ústupom 1. čs. armády na Slovensku do hôr evakuovala aj nemocnica. Časť zariadenia a sanitné auto zostali na Čuntave, ďalšia v Stolicy v Malgehenevej chate.

Po obsadení Dobšinej Nemcami 21. októbra 1944 v nemocnici zostali len štyria chorí, o ktorých sa starali učiteľky Kuchenové a rehoľné sestry. O niekoľko dní odišli aj ony.

Pavol Berger



Členky ZO SZPB v Dobšinej, snímka zo 6. 12. 2018. Spomienka na povstalecké Vianoce 1944.

Viete, že...?

...zapojením SR do vojny proti ZSSR sa jej kolaborácia s nacistickým Nemeckom ešte prehĺbila?

A to dokonca tak, že 12. 12. 1941 z iniciatívy predsedu vlády V. Tuku SR vyhlásila vojnu aj USA a Veľkej Británii. Keďže pri tom opäť došlo k obidaniu snemu, tento akt bol protiústavný (podobne ako vstup SR do vojny proti Poľsku a ZSSR), pričom prezident J. Tiso vyhlásenie podpísal 15. decembra 1941. Nepriateľom SR sa tak stala celá antihitlerovská koalícia.

Podľa vtedajšej propagandy sa tým spojil boj kresťanskej Európy pod vedením mocností Paktu troch proti židobolševizmu na východe s bojom proti svetovej plutokracii na Západe. Takéto vyhlásenia, ktoré v nasledujúcom období ďalej rozvíjali aj ľudáci politici, pritom ešte vystupňovali útoky proti Židom označovaným za hlavných vinníkov celej vojny. Tí mali totiž podľa klasickej konšpiračnej teórie stelesňovať tak komunizmus, ako aj kapitalizmus.

...v dňoch 19.-22. októbra 1941 navštívila najvyššia slovenská delegácia (V. Tuka, F. Čatloš, A. Mach) na čele s prezidentom J. Tisom nemeckého Vodcu A. Hitlera a rokovala aj s jeho najvyššími funkcionármi?

– Okrem iného sa tam prerokovala aj otázka postavenia nemeckej menšiny v slovenskej armáde. Hovorilo sa najmä o probléme, ktorý vyplýval z veľkého nedostatku poddôstojníkov nemeckej národnosti (keďže viacerí slúžili vo Waffen SS).

Slovenská strana navrhovala, aby aspoň časť týchto osôb (asi 60) bola vyňatá z Waffen SS a začlenená do slovenskej armády, k čomu sa však náčelník nemeckého vrchného veliteľstva brannej moci Wilhelm Keitel, vzhľadom na ich potreby, staval skepticky, prisľúbil však, že sa o tom porozpráva s ríšskym vodcom Heinrichom Himmlerom.

Po skončení pracovných rozhovorov všetci účastníci na čele s prezidentom Tisom absolvovali slávnostné stretnutie s Hitlerom (spojené s obedom), ktorý ich spolu so šéfom operačného úradu OKW gen. del. Alfredom Jodlom oboznámil so situáciou na východnom fronte, s postavením nemeckých jednotiek a vojenskými cieľmi nacistickej ríše.

Hitler pritom zdôraznil, že v prípade bojov na Východe nejde o získanie nejakých geografických bodov, napríklad o dobývanie miest, ale že výlučný cieľ predstavuje zničenie „bolševickej brannej moci“. Obsadením troch veľkých priemyselných centier – údolia Donca, Moskvy a Leningradu – by Rusi prišli o svoje hlavné výrobné centrá.

...počas októbrovej (1941) návštevy Nemecka slovenskou najvyššou delegáciou rokoval minister vnútra Alexander Mach s Heinrichom Himmlerom?

– Ríšsky vodca Himmler tu predostrel vlastný návrh vytvorenia špeciálnej jednotky SS z dobrovoľných príslušníkov Hlinkovej gardy, s čím vraj Mach nadšene súhlasil.

S iniciatívou prišiel aj samotný Mach, ktorý Himmlera otvorene požiadal o pomoc pri vytvorení koncentračného tábora pre asi 1 100 väzňov. Dokazuje to list, ktorý bol odoslaný 13. novembra z kancelárie inšpektora koncentračných táborov (ten spadal pod ríšskeho vodcu SS) pre nemeckého vyslanca na Slovensku Hansa Ludina.

Tento úrad jednal priamo na rozkaz Himmlera, ktorý sa odvolal na nedávny rozhovor s Machom. Ludin bol požiadaný, aby slovenskej strane oznámil, že inšpektorát koncentračných táborov je pripravený prevziať výcvik budúcich veliteľov tábora. Ten sa mal uskutočniť v nacistickom koncentráku v Sachsenhausene. Zároveň Nemci navrhli, aby pri výbere vhodnej lokality slovenská strana vychádzala z požiadavky na jeho rentabilnosť. Tábor mal stáť v blízkosti kameňolomu, kde by väzni pracovali...

Ďalší tábor pre politických väzňov, okrem známej Ilavy, však nakoniec nevznikol. V rovnakom čase však prebiehala príprava na vytvorenie židovských pracovných táborov (Nováky, Sered', Ilava), ktoré v roku 1942 slúžili ako deportačné miesta. Do akej miery sa ich týkala Machom dohodnutá spolupráca s inšpektorom koncentračných táborov ríšskeho vodcu SS, je však otázne.

...Jozef Tiso bol presvedčený, že so Slovenskom sa ráta aj v „novej Európe“?

Toto jeho presvedčenie vychádzalo z toho, že k budovaniu „novej Európy“ výrazne prispela aj slovenská armáda svojou účasťou na východnom fronte: „Nová Európa sa už buduje, ba by som povedal, nemá len základ, nemá len prízemie, ale už buduje poschodie. A do tejto novej Európy zapnutá je už naša armáda svojím aparátom. Do tejto novej Európy je zapnutý náš slovenský národ a už buduje podľa tejto novej Európy.“

Tiso si pritom neodpustil ani glorifikáciu osoby samotného Hitlera, pričom cynicky vyzdvihoval jeho „ľudskú“ stránku: „Pri obrovských rysoch vojvodcovských, štátnických ťahoch Adolfa Hitlera, videli sme bezprostredne i jeho úprimnú ľudskosť, ktorá sa prejavuje v jednoduchosti, otvorenosti a takej mužskej statočnosti, ktorá si vie vážiť každého, kto sa jemu prirovnáva k odvahe, statočnosti a pracovitosti.“

Podľa historika Igora Baku a jeho diela Slovenská armáda vo vojne proti Sovietskemu zväzu a slovensko-nemecké vzťahy 1941-1945.

- **Andrejová:** Viera Soroková 70 rokov.
- **Banská Bystrica:** Želmíra Benedeková 60, Marta Jagošová 87, Anna Vavriková 83 rokov.
- **Banská Bystrica-Radvaň:** MUDr. Dušan Pallay 70, Anna Snopková 101, Marta Dudová 75, Elena Dzurianiková 83 a Anna Strmeňová 92 rokov.
- **Bardejov 2:** Jozef Dovičák 50, Dušan Matej 75 a Mária Sidimaková 84 rokov.
- **Bardejov 3:** Ján Šnyr a Dušan Ondusko 70, Helena Stachová a Anna Filákovská 90 a Agnesa Kresačková 82 rokov.
- **Bardejov 4:** Andrej Lazor 70 a Anna Tančinová 80 rokov.
- **Bratislava:** Ing. Eduard Pokorný 75, Ondrej Belko 93 a Ján Baláž 84 rokov.
- **Bratislava – Karlova Ves:** Darina Palacková 70 rokov.
- **Brusnica:** Jozef Fecko 85 rokov.
- **Brusno:** Kamil Uhrík 65 rokov.
- **Budiná:** Miroslav Aláč 55 rokov.
- **Cinobaňa:** Mgr. Jolana Ďurišková 82 rokov.
- **Čabiny:** Anna Habiňáková 84 rokov.
- **Čičmany:** Anna Piešová 70 rokov.
- **Čirč:** Mária Gernátová 70 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Irena Hačárová 81 a Mária Vaňová 85 rokov.
- **Gemerská Poloma:** Ján Cirbus 80 rokov.
- **Harmanec:** Mária Knoppová 85 rokov.

- **Hnúšťa:** Mgr. Marián Petrok 50 a Ing. Igor Bábol 65 rokov.
- **Hostie:** Daniela Komárová 65 rokov.
- **Humenné:** Ludmila Ondejková 81 rokov.
- **Hunkovce:** Mikuláš Žižák 70 rokov.
- **Jakušovce:** Jana Fečková 50 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Rozália Pokorádiová 83 rokov.
- **Kurimka:** Ján Božik 70 rokov.
- **Kurov:** Ján Trudič 85 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Fendeková 83 rokov.
- **Livov:** Anna Molčanová 80 rokov.
- **Lučenec I.:** Emília Virágová 85 rokov.
- **Lubietová:** Monika Alaková 50, Jozef Potančok 82 a Lýdia Balážová 70 rokov.
- **Martin:** Magdaléna Žáková 85 rokov.
- **Medzilaborce:** Katarína Gmitterová 40 rokov.
- **Nové Mesto nad Váhom:** Štefan Pollák 91, Viera Remencová 86, Maximilián Kubinec 85, Mária Mravcová 83, Oľga Učňová 81, Elena Pavlovičová 80, Kolník Lubomír, Anna Kostolanská, Daniela Krajčíková a Darina Jamborová 75, Milan Slávik 70 rokov.
- **Novosad:** Cyril Maďar 55 rokov.
- **Očová:** Ondrej Jaso 75 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Ing. Štefan Michalov 80, Ján Michalov 83 a Ivan Maslen 81 rokov.
- **Partizánske:** Ing. František Kopál 85, Anna Murgašová a Mgr. Ivan Švorec 80, Pa-

- vol Hudec 75, Ing. Peter Matloň, Ing. Milan Bereš, Mária Pauleová a Marta Hudečeková 70 rokov.
- **Pažiť:** Helena Uhliarová 70 rokov.
- **Pliešovce:** František Slovák 80 rokov.
- **Poltár:** Mgr. Jarmila Budiačová 45 a Jolana Šuleková 80 rokov.
- **Prešov:** Andrej Kolesár 80 rokov.
- **Prievidza:** Filoména Šedajová 80, Anton Rešeta 70 a Emília Čmelová 81 rokov.
- **Rajec:** Božena Cinková 70 rokov.
- **Revúca-Gen. Viesta:** Hilda Puterová 60 rokov.
- **Rimavská Sobota:** Eva Halajová 70 a MUDr. Július Lukáč 86 rokov.
- **Rožňava:** Jaroslav Kočiš 70, Viera Gazdíková 70 a Helena Vavreková 90 rokov.
- **Selce:** Oľga Semselova 91 rokov.
- **Stará Halič:** Miloš Ivák 65 a Viera Hrušková 55 rokov.
- **Stará Lubovňa:** Anton Špes 92 a Lubomíra Živčáková 65 rokov.
- **Strážany:** Mgr. Anna Smolková 65 rokov.
- **Stropkov:** Jozef Il'kiv 82 rokov.
- **Sučany:** Viera Brveníková 82, Anna Chalupková 70 a Ema Buliaková 87 rokov.
- **Svidník:** Anna Maňková 83, Michal Maňko 91, Mikuláš Kantor 89, Helena Jadvišová 82 a Ján Holodňák 60 rokov.
- **Šarišské Jastrabie:** Mária Somičová 75 rokov.

- **Tomášovce:** Ján Cífer 83 rokov.
- **Trenčín – Gen. Goliana:** Nora Guttmanová 93, Darina Mičíková 83, František Mikuštiak 70, Bc. Anka Macháčková 65 a Svätana Póda 65 rokov.
- **Uderiná:** Zuzana Brunnerová 75 rokov.
- **Vagrinec:** Vladislav Zápotocký 70 rokov.
- **Veľký Krtíš:** Mária Garajová 89 rokov.
- **Vráble:** Katarína Klasová 83 rokov.
- **Vyšný Tvarožec:** Jozef Bašačák 55 rokov.

- **Zemplínske Hradište:** Júlia Kováčová 90 rokov.
- **Zlatá Baňa-Sekčov:** Milada Molčanová 65 rokov.
- **Zlatníky:** Ing. Katarína Števelová 45 a Mgr. Miroslav Stýskal 65 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Mária Dovecová a Milan Javorský 70, Jozef Baniari a Antónia Flochová 75, Emília Balážová 83, Ján Trebula 87 a Mária Szolnoková 89 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Oprava V minulom čísle sme nepresne uviedli meno jubilantky z Bojníc. Správne malo byť: Dadíková Elza Helena. Jubilantke sa ospravedľujeme. -r-

Navždy sme sa rozlúčili

- **Lučenec III.:** Pavol Vančo 100-ročný.
- **Lukovištia:** s 83-ročným Jánom Šulkom Dovalom
- **Medzilaborce:** Milan Hriciko 65-ročný, Ladislav Čabiňák 66-ročný a Pavel Kasa 70-ročný.
- **Rajec:** Jozef Vartaňa 79-ročný.
- **Revúca – Gen. Viesta:** Ján Turis 79-ročný.
- **Trenčianske Teplice:** Viera Brezováková 78-ročná.
- **Uderiná:** Ján Maďar 80-ročný.

Česť ich nehyńúcej pamiatke!

Zomrel posledný bojovník z 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina



31. októbra 2023 nás vo veku nedožitých 99 rokov (nar. 27. 11. 1924) opustil JUDr. Samuel Baran. Keď sme sa s ním pred rokmi rozprávali, o svojej mladosti vždy hovoril, že „bola poznačená vojnou“. My dodávame, že v dvadsiatke bola poznačená aj skutočným protifašistickým odbojom.

Keď mal ako dvadsaťročný po odvode nastúpiť vojenskú službu, nečakal a šiel k podjavorinským partizánom. Aj s kamarátmi, lebo práve oni vedeli kam treba ísť. Osobitne jeden, ktorý mal otca v ilegale.

Samuel Baran sa osobne spoznal s legendárnym veliteľom Stalinovej brigády Il'jom D. Dibrovom, no najbližšie mu bol veliteľ asi dvesto členného oddielu „Hurban“ kpt. Miloš Uher. Hovoril o ňom, že „bol nekompromisný, spravodlivý a bol v ňom obrovský kus človečiny“.

Partizánsky bojový krst Samuel Baran absolvoval na Poriadi a potom sa zapojil do viacerých partizánskych bojov. Z toho dva boli veľké. Jeden pri Kopcovom a druhý pri Hlavine. Jeho osobnou zbraňou bola puška a granáty.

Osud chcel, že Samuel Baran sa ocitol aj relatívne blízko, keď boli zabití jeho velitelia. V prípade Dibrovu pomerne jednoznačne tvrdil, že to spáchal banderovský agent a v prípade Uhra, že „až pri šetrení sa objavila verzia, že to mohlo byť aj gul'kou z vlastných radov“.

Vážení čitatelia, vážení členovia SZPB, v osobe JUDr. Samuela Barana náš zväz stráca výnimočne skromného, no protifašisticky nekompromisne zásadového druhu, ktorý si zasluhuje veľmi čestné miesto v našich spomienkach.

Spite pokojne, pán JUDr. Samuel Baran.

-r-



Takto spoločne si posedeli pri svojich jubileách členovia ZO SZPB v Liptovskom Mikuláši.

Na fotke vľavo: Mária Polláková 90, Martin Hubka 50, Milina Kormaňáková 86, Ivan Bublín 80, Žofia Guráňová 86, Anna Baštigálová 65 a harmonikár Ľubomír Kura.

Vpravo sedia: Ľubica Chudovská 70, Želmíra Klobušiaková 90, Mária Antolová 70, Oľga Lehotská 81, Zuzana Hrušková 83 a Oľga Fejdiová 81.

Text a foto: **Mária Holušová**

Ži dlho a šťastne, priateľ!

Dňa 23. októbra 2023 oslávil svoje významné životné jubileum 80 rokov člen našej základnej organizácie č. 37 v Bratislave Petržalke a náš priateľ Ing. František Kasanický.

Želáme mu dobré zdravie, šťastie, pohodu, veľa síl a životnej energie. Pripíjame na tvoje zdravie a na ďalšie roky príjemného a pohodového života v kruhu svojich najbližších a priateľov. Ži ešte dlho a šťastne, priateľ náš.

Text a foto: **J. Luhový**



Srdečne blahoželáme

Výbor ZO SZ PB č. 37 Bratislava Petržalka srdečne blahoželá zakladajúcemu členovi ZO SZPB plukovníkovi v. v. Doc. PhDr. Vratislavovi Mojšovi, CSc., ktorý sa dňa 20. októbra dožil 85-tich narodenín.

Želáme mu dobré zdravie, šťastie, pohodu a veľa životnej sily a energie, aby mohol ešte dlho obdarúvať svojich blízkych a priateľov svojou vzácnou prítomnosťou. Nech na tvoje zdravie zvoní čaše plné lahodného nápoja zdravia, lásky, šťastia a pohody.

Ži ešte dlho a šťastne, priateľ náš.

Text a foto: J. Luhový



Pri 80-tke V. Mojšovi pripol medailu M. R. Štefánika vtedajší tajomník ÚR SZPB V. Longauer. Dnes bola jubilantovi udelená Pamätná medaila Jána Nálepku-Repkina.

Vyznanie členky výboru

Mesiac október je mesiacom úcty k starším. Úcty k tým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa nám žilo lepšie. Úcty k tým, ktorí každý deň rozdávali radosť, ktorú im život prinášal, aby urobili šťastnými nás – ich deti. Úcty k našim mamám a otcovi. U tých mladších aj k prarodičom. Skrátka ku všetkým, ktorí si zodrali svoje ruky, aby tie naše ostali hladké a nepoškodené.

Prečo sa nad tým tak zamýšľam a prečo to píšem? Lebo mám pocit, že v dnešnej dobe nám chýba úcta, pokora, porozumenie práve k nim. Dnes v tomto uponáhľanom svete skoro každý pozerá len sám na seba, nie na tých ostatných.

Starí ľudia sú tí, ktorí nám niečo vybudovali, vybojovali a vďaka nim sme dnes tu. Tak by sme im mali pomáhať a nezabúdať na nich. Namiesto toho sa dopúšťame najväčšej chyby v živote. Myslíme si, že máme čas. Ten je síce zadarmo, ale je na nezaplatenie. Čas nemôžeme vlastniť, ale môžeme ho naplno využiť. Nemôžeme si ho nechať, ale môžeme ho stráviť práve s našimi starkými. Lebo ak ho stratíme, už nikdy ho nezískame späť.

Ja, ako členka výboru ZO SZPB, zodpovedám za starostlivosť o sociálne a zdravotné zabezpečenie našich členov. Väčšinou som chodila za starými členmi sama, neskôr som si k sebe prizvala niektorú z kolegyň z výboru. S kyticou, drobnou sladkosťou či ovocím sme ich vždy príjemne prekvapili.

Po dlhoročných skúsenostiach a osobných návštevách v ich rodinnom prostredí môžem len povedať, že doma majú vytvorené tie najlepšie podmienky pre svoj dôstojný život. Na-

šich členov máme aj v domove sociálneho zabezpečenia, pretože si to ich zdravotný stav vyžaduje. Aj tých navštevujeme a sú šťastní, že ich poinformujeme o našej činnosti a trochu si spoločne zaspomíname na ich mladé časy. Sú radi, že stále máme o nich záujem, aj keď už nevládu prísť na členskú schôdzu alebo na nejakú akciu.

Myslím si, že takto je to správne a tak sa to stalo trochu aj mojím poslaním. Vážim si našich členov, len je smutné, že nám postupne odišli na večný odpočinok všetci priami účastníci protifašistického odboja. A opúšťajú nás najmä tí nad 90 rokov.

Pre našich mladších oslávencov – jubilatov, ale aj starších, ktorí sa cítia zdravotne lepšie, každoročne organizujeme spoločné stretnutie. Posedenie pri hudbe, s občerstvením a koláčikmi. Tak tomu bolo aj 14. septembra v Dome Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši. Napriek tomu, že v pokladnici výboru sme mali na účte minimum, organizátori aj samotní jubilanti „vyčarovali“ finančné prostriedky a pripravili sme si dôstojné pohostenie. O dobrú náladu sa postaral Ľubomír Kura hrou na akordeón a „ubolených“ pánov zastúpila Nad'ka Luptáková, ktorá prítomné dámy v tanci vykrútila. Z úst pozvaných zazneli len slová chvály a poďakovanie, a to hlavne spomenutej Nad'ke Luptákovovej, Jarke Mišurovej a predsedovi ZO SZPB Jozefovi Matisovi.

Čo dodať na záver? Prajem všetkým našim starkým pevné zdravie, úsmev na tvári, radosť zo života a aby ich ďalšie roky sprevádzala láska, úcta, pozornosť a vďačnosť nás všetkých.

Mária Holušová

Účastník SNP a športovec Jozef Joe Veselský sa dožil 105 rokov

Dňa 20. októbra 2023 sa dožil 105 rokov trnavský rodák, účastník SNP a športovec Jozef Joe Veselský, ktorý patril k špičkovým stolným tenistom. V roku 1948 zo Slovenska emigroval do Írska, no intenzívne kontakty s bývalou domovinou udržiava stále.

„V roku 1944 sa aktívne zapojil do Slovenského národného povstania. Keď sa 1. septembra 1944 prihlásil v B. Bystrici, zaradili ho do brigády Bohdana Chmeľnického. Obaja rodičia i brat Jozefa Veselského zahynuli v koncentračnom tábore Auschwitz. Počas SNP viackrát zažil nebezpečné situácie, no vždy sa mu podarilo z nich vyviaznuť. „Nikdy som sa nebál a mal som šťastie,“ povedal Jozef Veselský

o svojich vojnových skúsenostiach pre TASR. „Vľúdny otec Slovákov v Írsku“ Jozef Joe Veselský je držiteľom viacerých vyznamenaní – Medailu za chrabrosť a odbojový kríž I. triedy dostal bezprostredne po ukončení 2. svetovej vojny. V roku 2007 si z rúk prezidenta SR Ivana Gašparoviča prevzal štátne vyznamenanie Rad Bieleho dvojkríža III. triedy. SZPB ocenil Jozefa Veselského medailou a diplomom 1. stupňa M. R. Štefánika za významnú činnosť pri presadzovaní pokrokových, demokratických a humanitárnych tradícií odkazu boja za slobodu a proti fašizmu,“ taktiež napísala TASR.

Viac: <https://www.teraz.sk/najnovsie/ucastnik-snp-a-sportovec-jozef-joe-v/748871-clanok.html>

Nová kniha Vypálené obce varujú!

Priaznivci vojnovnej histórie sa v stredu podvečer 20. septembra 2023 stretli v Podtatranskej knižnici v Poprade na prezentácii novej knihy spisovateľa a publicistu Marcela Maniaka. V priestoroch študovne bola autorom prezentovaná jeho kniha, ktorá vyšla vo vydavateľstve TabitaArt pod názvom *Vypálené obce varujú!*

Prezentácia knihy začala krátkym predstavením autora, jeho tvorby a ďalšej činnosti. Marcel Maniak nie je iba autorom kníh, ktorých témou je Slovenské národné povstanie (SNP), ale aj autorom mnohých pamätných a informačných tabulí venovaných udalostiam 2. svetovej vojny a zisťuje identitu padlých vojakov a partizánov. Zaujal najmä knihami *Nikdy viac!: Príbeh vypálených obcí, Obranný úsek Plesnivec, Draho vykúpená sloboda, či Partizánske a povstalecké obce na Slovensku*.



Témou najnovšej knihy autora sú vypálené obce a osady na Slovensku po vypuknutí SNP.

Prvá kapitola obsahuje informácie o vypálených obciach, ktoré sú zaradené v oficiálnom zozname vypálených obcí na Slovensku počas SNP. Tento zoznam vypracovalo Múzeum SNP v Banskej Bystrici a je v ňom zapísaných 110 obcí (Zoznam každý rok rastie, v roku 2023 ho tvorilo už 133 obcí – pozn. Bojovník).

Zoznam vypálených obcí, ale nie je stále úplný. Viacero obcí a osád sa doň zatiaľ nedostalo. Preto autor od roku 2017 začal zhromažďovať informácie o ďalších vypálených obciach. Vo svojom bádani pokračoval a zavŕšil ho v roku 2022.

Zistil, že na Slovensku bolo počas SNP vypálených oveľa viac obcí a osád ako ich je zapísaných v oficiálnom zozname. O mnohých sa doteraz vôbec nehovorilo ani nepísalo. Na 79 rokov tak zostali v tieni Kališťa, Kľáku, Ostrého Grúňa a Tokajíka. **V dôsledku nacistických represálií bolo vypálených až 175 obcí a osád!**

O novozistených vypálených obciach sa dočítate v druhej kapitole novej knihy. Okrem toho sú v nej spracované aj hrady, zámky, kaštiele, turistické chaty a útulne na Slovensku vypálené a zničené v rokoch 1944–1945 a horárne, poľovnícke chaty, budovy lesnej správy a ďalšie objekty v horách vypálené v rokoch 1944–1945.

Literárny podvečer v knižnici, zameraný na prezentáciu knižnej novinky, sa niesol v príjemnej komornej atmosfére. Autora prišla podporiť aj spisovateľka Jarmila Zacher Pajpachová a tajomník Oblastnej organizácie SZPB v Poprade Ján Pavlovčín. Úryvky z knihy, ktoré čítal bývalý učiteľ dejepisu Emil Turčan, boli komentované autorom a prítomným obecenstvom. Podvečer svojimi tónmi spríjemnil Samuel Pešta zo Základnej umeleckej školy vo Svite. Novú knihu *Vypálené obce varujú!* a ďalšie tituly autora si záujemcovia môžu vypožičať v Podtatranskej knižnici v Poprade alebo objednať na emailovej adrese maniak.marcel@gmail.com.

– MM –



Marcel Maniak (vľavo) s bývalým učiteľom dejepisu Emilom Turčanom.

Urýchľujú telefóny starnutie?

V USA sa zrodil názor, že telefóny urýchľujú starnutie. Mnohí ľudia, aby tento proces spomalili, chcú veriť na zázrak a tak sa dajú na diéty, na rôzne fyzické cvičenia, či kozmetické procedúry. Pritom však zabúdajú na svoje obyčaje, lebo tie môžu zrýchliť približovanie sa tohto prirodzeného procesu.

Vedci z univerzity v štáte Oregon dospeli k poznaniu, že jedným z faktorov, ktorý napomáha urýchlenému starnutiu, sú LED diódy, vylučujúce osobitne silné svetlo. Pochádza z takých zariadení, ako sú smartfony, televízory, počítače a niektoré úsporné lampy.

„Mimoriadne pôsobenie modrého svetla ovplyvňuje našu základnú bunecnú funkciu a spôsobuje

predčasné starnutie,“ tvrdí jedna z autoriek výskumu, profesorka katedry integračnej biológie oregonskej univerzity Jadwiga Giebultowicz.

Výskum sa viedol na ovocných muškách, ktorých reakcia na dráždiče sa podobá reakcii ľudského organizmu. Špecifické metabolity, chemické látky, nevyhnutné na správne fungovanie buniek, sa zmenili pod vplyvom modrého svetla. To môže spôsobiť ich predčasné starnutie.

Vedci prišli k poznaniu, že svetlo stimuluje aktiváciu génov, zodpovedných za znižovanie stresu, lenže pre organizmus je to dodatočná záťaž. Preto si treba všimnúť podmienky, za akých tráviame väčšiu časť svojho dňa a minimalizovať čas pred obrazovkami aplikácií.

-r-

ZRNKÁ HUMORU

Vyznanie námorníckej manželky

Kamarátka 1: – Mój manžel je na mori 11 mesiacov v roku a len mesiac je doma.

Kamarátka 2: – No, viem si predstaviť, ako ti je ťažko vydržať to.

Kamarátka 1: – Ale kdeže! Polovicu dovolenky trávi u rodičov.

* * *

Veteránov nemobilizujeme!

Ruský vojnový dôchodca sa prišiel dať dobrovoľne zmobilizovať na špeciálnu vojenskú operáciu. Lenže náčelník regrutačného strediska ho odmietol so slovami:

– Vieš čo, radšej sa ty len vráť domov, pretože vy veteráni by ste došli až do Berlína a taký rozkaz nikto nevydal!

* * *

Lekár si prezrie pacienta, potom pristúpi k jeho manželke a hovorí:

– Ak mám byť úprimný, váš muž sa mi vôbec nepáči.

– Ale veď ani mne, hovorí ona. – Ale keby ste vedeli, aký je to spohľadlivý rodinný typ?

* * *

Ženy nepotrebujú veľa, aby boli šťastné. Stačí aby si našli perfektného muža a aby kamarátku ten jej opustil.

* * *

Opilecká rada

Kamarát z mokrej štvrte radí druhému.

– Neboj sa, ja ťa zorientojem. Tam, kde sú hviezdy, tam je aj nebo!

* * *

Zvyk je zvyk

– Vraj si sa opäť oženil?!

– Oženil, zobral som si Evičku.

– Ale veď je to sestra tvojej bývalej.

– Nedalo mi, veľmi som si zvykol na svokru.

– Mórisko, prečo si udrel sestričku so stoličkou?

– Lebo komodu som nezdvihol.

* * *

Smutná dievčina hovorí na stretnutí svojmu chlapcovi.

– Počuj miláčik, v našom vzťahu vznikol problém.

– Preboha, aký?

– Zabudla som tvoje meno.

* * *

– Zdá sa, že mám pôrodnú depresiu.

– A odkedy?

– Hneď, ako ma porodili.

* * *

Logické, že?

Pes a fenka stoja pred mäsiarstvom a pes hovorí:

– Pod' vojdeme tam.

– Nemôžeme, čo nevidíš oznam, že psom je vstup zakázaný?

– Ach, ty hlupaňa, a kto spozná, že vieme čítať?

pomôcky: NUT, AKNES, KONDEL	veľký počet	kolektív	autor výroku: SOKRATES	zápasia	značka abvoltu	nijaká vec	staršia značka bicyklov	odseko	osobné zámeno	vidina	natihali na nohy obuv	podnik na prechodné ubytovanie
1100 rímskymi číslicami			odnes nekonaj						úžitok			
1. časť tajničky									obloha tlapa			
oblep					štíkůtal pôžitky				orech, po anglicky dom. meno Kornélie			
niečo strašidelné						muž. meno starší český staviteľ kostolov			EČV Levoče okrasná čerešňa			
okraj (zried.)							usmrtil obesením nervové zakončenie					
	detská hračka na povrázku	bizón, po česky čierna drevo					vedecký názov krídla synovia, po anglicky				umelecky podaná úvaha	poučenie
existuje			sídlo v Nórsku kráča					anglická plošná miera bujak				
otič				odpracuj rozum					zámořská veľmoc citoslovce vrčania			
2. časť tajničky												
stal sa nemým							blízko pri kraji					

Správne vylúštenie tajničky z č. 11 znie: **Pripomínajte si Deň hrdinov KDO.** Knihu posielame **Jurajovi Novákovi do Bratislavy.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

Noviny vychádzajú s finančnou podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

BOJOVNÍK
NOVINY ANTIFAŠISTOV

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Vladimír Mikunda, redaktor Vladimír Dobrovič, grafická úprava: Peter Procházka • Internet: www.szpb.sk, e-mail: bojovník@szpb.sk • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza mesačne, cena jedného čísla 0,90 € (0,72 € pre predplatiteľov) • Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@slpost.sk • Tlač: DOLIS GOEN, s.r.o., Sklenárska 6, 811 02 Bratislava • Ročník XLVII (LXVIII) • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pošty pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR pošto Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • ISSN 2585-9625 (online) • Evidenčné číslo: EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.

SLOVENSKO V 2. ODBOJI

1937: 19. november. Britský konzervatívny štátnik lord Edward Halifax dal v besede s Hitlerom najavo, že V. Británia pripúšťa zmenu európskeho poriadku, teda aj pre Nemecko kladné riešenie otázky Gdanska, Rakúska a Československa.

1938: 1. november. Pred hotelom Carlton v Bratislave žiadajú stovky Židov pripojenie k Maďarsku. Jozef Tiso povedal policajnému riaditeľovi J. Juskovi: „Nuž, keď ich tam srdce ťahá, nech tam idú.“

1938: 2. november. Ministri J. von Ribbentrop (Nemecko) a G. Ciano (Taliansko) podpísali vo Viedni Viedenskú arbitráž. Maďarsko získalo veľkú časť južného Slovenska a Košice s okolím. Poľsko územie Tešínska, Spiša a Oravy.

1938: 22. november. Pražský parlament schválil ústavný zákon č. 299 o autonómii Slovenskej krajiny. Tak sa novoutvorený štát Čechov a Slovákov aj úradne vrátil ku svojmu pôvodnému názvu „Česko-Slovenská republika“.

1939: 17. november. Francúzska vláda a Čs. národný výbor vo Francúzsku uzavreli dohodu o čs. leteckých jednotkách vo Francúzsku.

1940: 1. november. Čs. vládou v Londýne je vytvorený 11. čs. peší prápor v Palestíne.

1943: 5. november. 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR v boji o Kyjev ako prvá dosahuje 5. novembra pravý breh Dnepra. Kyjev je oslobodený 6. novembra. Brigáda a jej veliteľ boli vyznamenaní Radom Suvorova II. stupňa, 139 príslušníkov ďalším radmi a medailami. Traja sa stali Hrdinami ZSSR.

1943: 9. november. Na konci októbra a začiatku novembra 1943 sa v priestore západne od ukrajinského Melitopolu do zajatia Červenej armády dostala značná časť príslušníkov slovenskej 1. pešej divízie. Po sústredení 32 dôstojníkov a 1 611 poddôstojníkov a vojakov v Timoševe (severozápadne od Melitopolu) bol z nich 9. novembra 1943 zorganizovaný pluk slovenských dobrovoľníkov. V januári 1944 sa pluk presunul do Jefremova, kde sa stal základom výstavby 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR. Tým sa zmenil podiel Slovákov v čs. vojsku v ZSSR. Z celkového počtu 6 547 jeho príslušníkov v polovici februára 1944 bolo najviac Slovákov a to 3 027 (druhá najpočetnejšiu skupinu tvorili Rusíni a zakarpatskí Ukrajinci – 2 524 osôb a tretiu Česi – 932 osôb).

1943: 16. november. V boji o Ovruch padol partizánsky veliteľ kpt. Ján Nálepka a ďalších päť členov jeho oddielu. 24. marca 1944 prešli Slováci z jeho skupiny do 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR vo Vasilkove.

1944: 2. november. Zlikvidovaná je takmer celá 1. čs. partizánska brigáda Jana Žižku z Trocnova aj s veliteľom J. Ušiakom. Pomohol tomu nasadený agent gestapa.

1944: 3. november. Pri Pohronskom Bukovci sú zajatí generáli J. Golian i R. Viest.

1944: 4. november. Slovenská vláda zasiela Nemecku protestnú nótu proti drancovaniu Slovenska nemeckými vojakmi.

1944: 8. november. Nemecké vrchné velenie vydalo správu o potlačení SNP.

1944: 15. november. V Žiline fašisti popravili komisára 2. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika Antona Sedláčka a v Dubnici obesili Jána Pätoprstého.

1944: 16. november. Nemci vydrancovali a vypálili Skýcov.

1944: 19. november. Tokaják. Zločin patriaci k najhorším nacistickým represáliám na Slovensku.

1944: 23. november. Medzi obcami Habura a Borov sa cez frontovú líniu prebili niektoré jednotky partizánskeho zväzku Čapajev. Padol náčelník štábu L. Kukorelli.

1944: 28. november. Najlepší slovenský pilot v službách RAF slovenský generál in memoriam Otto Smik zahynul pri bombardovaní železničnej stanice v belgickom Zwole.

1944: 30. november. Odvlčenie päťdesiat Selčanov do nemeckých koncentračných táborov za pomoc partizánom. Vrátilo sa ich deväť, no jeden vzápätí zomrel na následky prežitého tam utrpenia.

1946: 1. november. Dokončili odsun Nemcov z ČSR. Do amerického pásma odsunuli 1 420 598 Nemcov, do sovietskeho 750 000 Nemcov.

2011: 7. november. Vo veku 91 rokov zomrela v Brne legendárna čs. odstreľovačka Mária Ljalková-Lastovecká, ktorá mala na východnom fronte 35 úspešných zásahov.

2015: 24. november. Novelou Zákona o štátnych sviatkoch sa Deň obetí Dukly zmenil na Deň hrdinov KDO. Prezident SR Andrej Kiska novelu podpísal 3. decembra 2015.